

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อการจัดห้องสมุดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ โดยแยกเป็นประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 จำนวนผู้บริหาร โรงเรียนจำแนกตามวุฒิการศึกษา
- 1.2 จำนวนครูบรรณารักษ์จำแนกตามวุฒิการศึกษา
- 1.3 จำนวนผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สภาพการจัดห้องสมุดในโรงเรียน

- 2.1 ลักษณะการจัดห้องสมุดในโรงเรียน
- 2.2 การดำเนินงานของห้องสมุดกลางของโรงเรียน
- 2.3 การดำเนินงานห้องสมุดลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ ห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาและ ห้องสมุดประจำห้องเรียน
- 2.4 การประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อการจัดห้องสมุดในโรงเรียน

- 3.1 ทัศนคติที่มีต่อลักษณะการจัดห้องสมุดในโรงเรียน
- 3.2 ทัศนคติที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดในโรงเรียน
- 3.3 ทัศนคติที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน
- 3.4 ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อการจัดห้องสมุดในโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 1 - 3)

จากการส่งแบบสอบถามจำนวน 164 ชุด ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 จำนวน 82 โรงเรียน เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 82 ชุด และครูบรรณาธิการจำนวน 82 ชุด ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณาธิการ 71 โรงเรียน จำแนกเป็นแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน 71 ชุด และครูบรรณาธิการจำนวน 71 ชุด รวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 142 ชุด (86.59 %) นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

1.1 วุฒិการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน

จากการศึกษาวุฒิการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 45 คน (63.38 %) และมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวน 26 คน (36.62 %)

ตารางที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน (N=71)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	45	63.38
ปริญญาโท	26	36.62
ปริญญาเอก	-	-
รวม	71	100.0

1.2 วุฒิกการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์หรือบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ของครูบรรณารักษ์

จากการศึกษาวุฒิกการศึกษาสูงสุดทางบรรณารักษศาสตร์หรือบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของครูบรรณารักษ์ พบว่า ครูบรรณารักษ์มีวุฒิกการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 46 คน (64.79 %) รองลงมา ได้แก่ มีวุฒิกศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) จำนวน 7 คน (9.86 %) มีวุฒิกศึกษาระดับปริญญาโทจำนวนน้อยที่สุด 4 คน (5.63 %) และอื่น ๆ คือ วิชาโทบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 3 คน (4.23 %) และไม่มีวุฒิกทางบรรณารักษศาสตร์หรือบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์จำนวน 6 คน (8.45 %) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ครูบรรณารักษ์จำแนกตามวุฒิกการศึกษาสูงสุดทางบรรณารักษศาสตร์หรือบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

วุฒิกการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประกาศนียบัตรผ่านการอบรมทางบรรณารักษศาสตร์	5	7.04
ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง)	7	9.86
ปริญญาตรี	46	64.79
ปริญญาโท	4	5.63
อื่น ๆ	9	12.68
- วิชาโทบรรณารักษศาสตร์	(3)	(4.23)
- ไม่มีวุฒิกบรรณารักษศาสตร์	(6)	(8.45)
รวม	71	100.00

1.3 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุด ปฏิบัติหน้าที่ในช่วงระยะเวลา 1 - 5 ปี จำนวน 22 คน (30.99 %) รองลงมา ได้แก่ ช่วงระยะเวลา 11 - 15 ปี จำนวน 15 คน (21.13 %) และมีจำนวนน้อยที่สุด 10 คน ปฏิบัติหน้าที่ในช่วงระยะเวลา 6 - 10 ปี จำนวน 10 คน (14.08 %)

ช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูบรรณารักษ์ พบว่า ครูบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดปฏิบัติงานในหน้าที่นี้ ในช่วงระยะเวลา 1 - 5 ปี จำนวน 25 คน (35.21%) รองลงมา คือ ช่วงระยะเวลา 11-15 ปี จำนวน 18 คน (25.35%) มีจำนวนน้อยที่สุด 3 คน (4.23 %) ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่บรรณารักษ์ มากกว่า 20 ปี ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์

ระยะเวลา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5 ปี	22	30.99	25	35.21
6 - 10 ปี	10	14.08	14	19.72
11 - 15 ปี	15	21.13	18	25.35
16 - 20 ปี	12	16.90	11	15.49
มากกว่า 20 ปี	12	16.90	3	4.23
รวม	71	100.0	71	100.0

ตอนที่ 2 สถานการณ์จัดห้องสมุดในโรงเรียน (ตารางที่ 4 - 9)

2.1 ลักษณะของห้องสมุดที่จัดในโรงเรียน

2.1.1 จำนวนโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

จากแบบสอบถามที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ส่งกลับคืนมา จำนวน 71 ชุด พบว่าโรงเรียนจำนวนมากที่สุด คือ โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 29 โรงเรียน (40.85 %) รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 17 โรงเรียน (23.94 %) โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 16 โรงเรียน (22.54 %) และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 9 โรงเรียน (12.68 %) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน*	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	17	23.94
ขนาดกลาง	29	40.84
ขนาดใหญ่	16	22.54
ขนาดใหญ่พิเศษ	9	12.68
รวม	71	100.0

* กรมสามัญศึกษา ได้แบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 ขนาด โดยกำหนดจำนวนนักเรียน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-499 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2499 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป (กรมสามัญศึกษา, 2532)

2.1.2 ลักษณะของห้องสมุดที่จัดขึ้นในโรงเรียน

จากการศึกษาลักษณะห้องสมุดที่จัดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า มีการจัดห้องสมุดกลางของโรงเรียนทั้ง 71 โรงเรียน (100.0 %) จัดห้องสมุดหมวดวิชา จำนวน 46 โรงเรียน (64.79 %) จัดห้องสมุดฝ่าย/งาน จำนวน 21 โรงเรียน (29.58 %) จัดห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา จำนวน 17 โรงเรียน (23.94 %) และจัดห้องสมุดประจำห้องเรียน จำนวน 9 โรงเรียน (12.68 %) ตามลำดับ

เมื่อศึกษาลักษณะห้องสมุดจำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีการจัดห้องสมุดกลาง ทุกแห่ง (100.00 %) จัดห้องสมุดหมวดวิชา และห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา 4 แห่งเท่ากับ 23.53 % แต่ไม่มีการจัดห้องสมุดฝ่าย/งาน และห้องสมุดประจำห้องเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จัดห้องสมุดกลางทุกแห่ง (100.00 %) จัดห้องสมุดหมวดวิชา 19 แห่ง (65.52 %) จัดห้องสมุดฝ่าย/งาน 8 แห่ง (27.59 %) จัดห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา 5 แห่ง (17.24 %) และจัดห้องสมุดประจำห้องเรียน 4 แห่ง (13.93 %) โรงเรียนขนาดใหญ่ จัดห้องสมุดกลางทุกแห่ง (100.00 %) จัดห้องสมุดหมวดวิชา 14 แห่ง (87.50 %) จัดห้องสมุดฝ่าย/งาน 9 แห่ง (56.25 %) จัดห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา 5 แห่ง (31.25 %) และจัดห้องสมุดประจำห้องเรียน 3 แห่ง (18.75 %) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จัดห้องสมุดกลางและห้องสมุดหมวดวิชาทุกแห่ง (100.00 %) จัดห้องสมุดฝ่าย/งานและห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา 4 แห่งเท่ากับ (44.44 %) และจัดห้องสมุดประจำห้องเรียน 2 แห่ง (22.22 %) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ลักษณะของห้องสมุดที่จัดในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ

ลักษณะห้องสมุดที่จัดใน โรงเรียน	โรงเรียนทั้งหมด (N=71)		ขนาดโรงเรียน							
			ขนาดเล็ก (N=17)		ขนาดกลาง (N=29)		ขนาดใหญ่ (N=16)		ขนาดใหญ่พิเศษ (N=9)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดกลาง	71	100.00	17	100.00	29	100.00	16	100.00	9	100.00
ห้องสมุดหมวดวิชา	46	64.79	4	23.53	19	65.52	14	87.50	9	100.00
ห้องสมุดฝ่าย/งาน	21	29.58	-	-	8	27.59	9	56.25	4	44.44
ห้องสมุดประจำวิชา/ ห้องวิชา	18	25.35	4	23.53	5	17.24	5	31.25	4	44.44
ห้องสมุดประจำ ห้องเรียน	9	12.68	-	-	4	13.93	3	18.75	2	22.22

2.1.3 การจัดห้องสมุดหมวดวิชา

เมื่อศึกษาการจัดห้องสมุดหมวดวิชาในโรงเรียน จำนวน 46 โรงเรียน พบว่า มีการจัดห้องสมุดหมวดวิชาภาษาไทยมากที่สุด จำนวน 41 โรงเรียน (89.13 %) รองลงมา ได้แก่ ห้องสมุดหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 40 โรงเรียน (86.96 %) ห้องสมุดหมวดวิชาสังคมและหมวดวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 38 โรงเรียน (82.61 %) เท่ากัน และห้องสมุดหมวดวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 35 โรงเรียน (76.06 %) ส่วนห้องสมุดหมวดวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ) มีการจัดในโรงเรียนน้อยที่สุด จำนวน 3 โรงเรียน (6.52 %) ส่วนห้องสมุดหมวดวิชาหัตถกรรมไม่มีการจัดในโรงเรียน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การจัดห้องสมุดหมวดวิชา จำแนกตามหมวดวิชา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ห้องสมุดหมวดวิชา	จำนวน (N=46)	ร้อยละ
ห้องสมุดหมวดวิชาภาษาไทย	41	89.13
ห้องสมุดหมวดวิชาสังคมศึกษา	38	82.61
ห้องสมุดหมวดวิชาวิทยาศาสตร์	40	86.96
ห้องสมุดหมวดวิชาคณิตศาสตร์	35	76.09
ห้องสมุดหมวดวิชาพลานามัย	16	34.78
ห้องสมุดหมวดวิชาภาษาอังกฤษ	38	82.61
ห้องสมุดหมวดวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2	3	6.52
ห้องสมุดหมวดวิชาศิลปศึกษา ก	15	32.61
ห้องสมุดหมวดวิชาศิลปศึกษา ข	11	23.91
ห้องสมุดหมวดวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม	9	19.57
ห้องสมุดหมวดวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ประเภทวิชาธุรกิจศึกษา	12	26.09
ห้องสมุดหมวดวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม	15	32.61
ห้องสมุดหมวดวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ประเภทวิชาเกษตรกรรม	11	23.91
ห้องสมุดหมวดวิชาหัตถกรรม	-	-
ห้องสมุดหมวดวิชากิจกรรม	6	13.04
ห้องสมุดหมวดวิชาที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น	-	-

2.1.4 การจัดห้องสมุดฝ่าย/งาน

เมื่อศึกษาการจัดห้องสมุดฝ่าย/งานในโรงเรียน จำนวน 21 โรงเรียน พบว่า มีการจัดห้องสมุดฝ่ายวิชาการมากที่สุด จำนวน 19 โรงเรียน (90.48 %) รองลงมา ได้แก่ ห้องสมุดฝ่ายธุรการ จำนวน 8 โรงเรียน (38.10 %) ห้องสมุดฝ่ายบริการ จำนวน 3 โรงเรียน (14.29 %) ห้องสมุดฝ่ายปกครอง จำนวน 1 โรงเรียน (4.76%) และอื่น ๆ (ห้องสมุดงานแนะแนว, ห้องสมุดงานพยาบาล) จำนวน 5 โรงเรียน (23.81%) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การจัดห้องสมุดฝ่าย/งาน จำแนกตามฝ่าย/งาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ห้องสมุดฝ่าย/งาน	จำนวน (N=21)	ร้อยละ
ห้องสมุดฝ่ายวิชาการ	19	90.48
ห้องสมุดฝ่ายธุรการ	8	38.10
ห้องสมุดฝ่ายบริการ	3	14.29
ห้องสมุดฝ่ายปกครอง	1	4.76
อื่น ๆ (ห้องสมุดงานแนะแนว, ห้องสมุดงานพยาบาล)	5	23.81

2.1.5 การจัดห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา

เมื่อศึกษาการจัดห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา จำนวน 18 โรงเรียน พบว่า มีการจัดห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาวิทยาศาสตร์มากที่สุดจำนวน 17 โรงเรียน (94.44 %) รองลงมาได้แก่ ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษา จำนวน 16 โรงเรียนเท่ากัน (88.89 %) ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาภาษาอังกฤษและวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 12 โรงเรียนเท่ากัน (66.67%) ส่วนห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาอุตสาหกรรมและคหกรรม มีการจัดน้อยที่สุด จำนวน 1 โรงเรียนเท่ากัน (5.56 %) ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การจัดห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา จำแนกตามวิชา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา	จำนวน (N=18)	ร้อยละ
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาภาษาไทย	16	88.89
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาสังคมศึกษา	16	88.89
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาวิทยาศาสตร์	17	94.44
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาคณิตศาสตร์	12	66.67
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาภาษาอังกฤษ	12	66.67
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาพลานามัย	3	16.67
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาศิลปศึกษา	3	16.67
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาอุตสาหกรรม	1	5.56
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาธุรกิจ	4	22.22
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาเกษตรกรรม	2	11.11
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาคหกรรม	1	5.56

2.1.5 การจัดห้องสมุดประจำห้องเรียน

เมื่อศึกษาการจัดห้องสมุดประจำห้องเรียนในโรงเรียน จำนวน 9 โรงเรียน พบว่า มีการจัดห้องสมุดประจำห้องเรียน ในทุกระดับชั้นเรียน ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การจัดห้องสมุดประจำห้องเรียน จำแนกตามชั้นเรียน
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ห้องสมุดประจำห้องเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดประจำห้องเรียนระดับ ม.1	9	100.00
ห้องสมุดประจำห้องเรียนระดับ ม.2	9	100.00
ห้องสมุดประจำห้องเรียนระดับ ม.3	9	100.00
ห้องสมุดประจำห้องเรียนระดับ ม.4	9	100.00
ห้องสมุดประจำห้องเรียนระดับ ม.5	9	100.00
ห้องสมุดประจำห้องเรียนระดับ ม.6	9	100.00

2.2 การดำเนินงานห้องสมุดกลางของโรงเรียน (ตารางที่ 10-17)

2.2.1 จำนวนห้องสมุดกลางจำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัด

เมื่อศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดของห้องสมุดกลางของโรงเรียน พบว่าห้องสมุดกลางของโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 47 โรงเรียน (66.20 %) สังกัดฝ่ายบริการ รongลงมา สังกัดฝ่ายวิชาการ จำนวน 24 โรงเรียน (33.80 %)

2.2.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดกลาง

เมื่อศึกษาการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดกลาง พบว่าห้องสมุดกลางส่วนใหญ่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการห้องสมุดกลาง จำนวน 48 โรงเรียน (67.61 %) และไม่มีกรรมการห้องสมุดกลาง จำนวน 23 โรงเรียน (32.39 %)

เมื่อศึกษาบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดกลางของโรงเรียน จำนวน 48 โรงเรียน พบว่า หัวหน้างานห้องสมุดโรงเรียนหรือครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลางของโรงเรียนทุกแห่ง จำนวน 48 โรงเรียน (100.00 %) ได้การแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดกลาง รongลงมา ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 36 โรงเรียน (75.00 %) มีจำนวนน้อยที่สุด คือ หัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 25 โรงเรียน (52.08 %) และอื่น ๆ คือ บรรณารักษ์ห้องสมุดหมวดวิชา จำนวน 23 โรงเรียน (47.92 %) โดยไม่มีโรงเรียนใดมีตัวแทนประชาชนในท้องถิ่นเป็นกรรมการดำเนินงานห้องสมุดแต่อย่างใด ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดกลาง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คณะกรรมการดำเนินงาน ห้องสมุดกลาง	จำนวน (N=48)	ร้อยละ
ผู้บริหาร โรงเรียน	34	70.83
ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน	36	75.00
หัวหน้าหมวดวิชา	25	52.08
ตัวแทนประชาชนในท้องถิ่น	-	-
หัวหน้างานห้องสมุดกลาง/ ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง	48	100.00
อื่น ๆ (บรรณารักษ์ห้องสมุดหมวดวิชา)	23	47.92

2.2.3 จำนวนบุคลากรห้องสมุด

เมื่อศึกษาจำนวนบุคลากรห้องสมุดกลาง พบว่าห้องสมุดกลางทุกแห่ง (100.00 %) มีครูบรรณารักษ์ มีครูช่วยงานห้องสมุด จำนวน 38 โรงเรียน (53.52 %) มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 7 โรงเรียน (9.86 %) มีนักการภารโรงจำนวน 14 โรงเรียน (19.72 %) และมีนักเรียนช่วยงานห้องสมุด จำนวน 48 โรงเรียน (67.61 %)

ห้องสมุดกลางของโรงเรียนทุกแห่งมีครูบรรณารักษ์ โดยมีบรรณารักษ์ห้องสมุดกลางจำนวน 1 คนมากที่สุด จำนวน 59 โรงเรียน (83.09 %) และเป็นบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลาจำนวน 27 โรงเรียน (38.03 %) รองลงมาได้แก่ มีบรรณารักษ์จำนวน 2 คน จำนวน 9 โรงเรียน (12.68 %) โดยปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลา 1 คน จำนวน 3 โรงเรียน (4.23 %) และปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลา 2 คน จำนวน 2 โรงเรียน (2.82 %) มีบรรณารักษ์ 3 คน จำนวน 3 โรงเรียนและปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลาทั้ง 3 คน จำนวน 3 โรงเรียน (4.23 %)

ห้องสมุดกลางที่มีครูช่วยงาน จำนวน 38 โรงเรียน มีครูช่วยงาน 1 คน มากที่สุด จำนวน 17 โรงเรียน (23.94 %) ปฏิบัติงานเต็มเวลา 1 คน จำนวน 3 โรงเรียน (4.23 %) รองลงมามีครูช่วยงานห้องสมุดตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปจำนวน 11 โรงเรียน (15.49 %) โดยปฏิบัติงานเต็มเวลา 1 คน จำนวน 1 โรงเรียน (1.41 %) และปฏิบัติงานเต็มเวลา 3 คน จำนวน 1 โรงเรียน (1.41 %) และมีครูช่วยงานห้องสมุด 2 คน จำนวน 10 โรงเรียน (14.09 %) แต่ไม่ได้ปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลาเลย

ห้องสมุดกลางที่มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 7 โรงเรียน มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเพียง 1 คน แต่ปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลา เพียง 5 โรงเรียน (7.04 %)

ห้องสมุดกลางที่มีนักการภารโรง จำนวน 14 โรงเรียน มีนักการภารโรง 1 คน แต่ปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลา จำนวน 5 โรงเรียน (7.04 %)

ส่วนนักเรียนช่วยงานห้องสมุด พบว่าห้องสมุดกลางจำนวน 48 แห่ง จัดให้นักเรียนช่วยงานห้องสมุด โดยห้องสมุดกลางจำนวนสูงสุด 24 โรงเรียน (33.80 %) มีนักเรียนช่วยงานโดยเฉลี่ย วันละ 4-6 คน รองลงมา คือ มีนักเรียนช่วยงานห้องสมุดโดยเฉลี่ยวันละ 1-3 คน จำนวน 16 โรงเรียน (22.54 %) และ มีนักเรียนช่วยงานห้องสมุดโดยเฉลี่ยวันละ 7 คนขึ้นไป เพียง 8 โรงเรียน (11.27 %) ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนบุคลากรห้องสมุดกลาง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

บุคลากรห้องสมุดกลาง	จำนวน ร้อยละ โรงเรียน (N=71)	บุคลากรปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลา							
		จำนวน 1 คน		จำนวน 2 คน		จำนวน 3 คน			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. บรรณารักษ์	(71) (100.00)								
จำนวน 1 คน	59 83.09	27	38.03	-	-	-	-	-	-
จำนวน 2 คน	9 12.68	3	4.23	2	2.82	-	-	-	-
จำนวน 3 คน	3 4.23	-	-	-	-	3	4.23	-	-
2. ครูช่วยงานห้องสมุด	(38) (53.52)								
จำนวน 1 คน	17 23.94	3	4.23	-	-	-	-	-	-
จำนวน 2 คน	10 14.09	-	-	-	-	-	-	-	-
จำนวน 3 คนขึ้นไป	11 15.49	1	1.41	-	-	1	1.41	-	-
3. เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	(7) (9.86)								
จำนวน 1 คน	7 9.86	5	7.04	-	-	-	-	-	-
4. นักการภารโรง	(14) (19.72)								
จำนวน 1 คน	14 19.72	5	7.04	-	-	-	-	-	-
5. นักเรียนช่วยงานห้องสมุด	(48) (67.61)								
เฉลี่ยวันละ 1-3 คน	16 22.54	-	-	-	-	-	-	-	-
เฉลี่ยวันละ 4-6 คน	24 33.80	-	-	-	-	-	-	-	-
เฉลี่ยวันละ 7 คนขึ้นไป	8 11.27	-	-	-	-	-	-	-	-

* ค่าเฉลี่ยทุกค่า หาจาก N=71

2.2.4 สถานที่ตั้งและจำนวนพื้นที่ของห้องสมุดกลาง

จากการศึกษาสถานที่ตั้งของห้องสมุดกลางของโรงเรียน พบว่าห้องสมุดกลาง ส่วนใหญ่จัดเป็นห้องเฉพาะในอาคารเรียน จำนวน 65 แห่ง (91.55 %) และเป็นอาคารเอกเทศ จำนวน 6 แห่ง (8.45 %)

ส่วนจำนวนพื้นที่ของห้องสมุดกลาง พบว่า ห้องสมุดกลางจำนวนสูงสุด มีพื้นที่ 2-3 ห้องเรียน จำนวน 29 แห่ง (40.84 %) รองลงมา ได้แก่ มีพื้นที่ 4-5 ห้องเรียน จำนวน 20 แห่ง (28.17 %) และจำนวนน้อยที่สุด มีพื้นที่ 6 ห้องเรียนขึ้นไป จำนวน 7 แห่ง (9.86%) ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนพื้นที่ของห้องสมุดกลาง

จำนวนพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ห้องเรียน	-	-
1 ห้องเรียน	15	21.13
2 - 3 ห้องเรียน	29	40.84
4 - 5 ห้องเรียน	20	28.17
6 ห้องเรียนขึ้นไป	7	9.86
รวม	71	100.00

2.2.5 ประเภทของครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดกลาง

จากการศึกษาประเภทของครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดกลาง พบว่าครุภัณฑ์ในห้องสมุดกลางทุกแห่งมี ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ทำงานสำหรับบรรณารักษ์และโต๊ะเก้าอี้หรือโต๊ะเดี่ยวสำหรับนั่งอ่าน ส่วนครุภัณฑ์ที่ห้องสมุดกลางของโรงเรียนจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 มีได้แก่ ชั้นหนังสือแบบชั้นสูงและที่วางหนังสือพิมพ์ (97.18 %) เท่ากัน ชั้นหนังสือแบบชั้นเดี่ยว (87.32 %) ชั้นวางวารสาร (85.92 %) ตู้บัตรรายการ (84.50 %) เครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทย (81.69 %) และตู้เก็บเอกสาร 2 ประตู (80.28 %) ตามลำดับ

ส่วนครุภัณฑ์ในห้องสมุดกลางที่โรงเรียนจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 20 จัดให้มีได้ ได้แก่ เครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ (18.31 %) เครื่องคอมพิวเตอร์ (15.49 %) ตู้เก็บแผนที่ และที่บ้นหยิบหนังสือ (12.68 %) เท่ากัน และเครื่องปรับอากาศ (11.27%) ตามลำดับ ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดกลาง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ครุภัณฑ์	จำนวน (N=71)	ร้อยละ
โต๊ะ เก้าอี้ทำงานสำหรับบรรณารักษ์	71	100.00
โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งอ่านหนังสือ	71	100.00
โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับอ่านหนังสือเฉพาะบุคคล	32	45.07
ชั้นหนังสือ แบบชั้นสูง	69	97.18
ชั้นหนังสือ แบบชั้นเดี่ยว	62	87.32
ตู้ใส่หนังสือ	52	73.24
ชั้นวางวารสาร	61	85.92
ที่วางหนังสือพิมพ์	69	97.18

ตารางที่ 13 ครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดกลาง (ต่อ)

ครุภัณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
ตู้บัตรรายการ	60	84.50
ตู้จุลสารและกฤตภาค 4 ลีนชัก	54	76.06
ตู้เก็บเอกสาร 2 ประตู	57	80.28
ตู้เก็บแผนที่	9	12.68
ตู้เก็บ โสตทัศนวัสดุ	18	25.35
เคาน์เตอร์จ่ายรับหนังสือ	48	67.61
เครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทย	58	81.69
เครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ	13	18.31
รถเข็นหนังสือ	25	35.21
โต๊ะซ่อมหนังสือและอ่างล้างมือ	30	42.25
ที่บ้นหยิบหนังสือ	9	12.68
ที่แสดงหนังสือใหม่	52	73.24
ป้ายจัดนิทรรศการ	49	69.01
ป้ายประกาศของห้องสมุด	56	78.83
ประตูควบคุมทางเข้าออกพร้อมที่เก็บสถิติ	23	32.39
ที่วางของสำหรับนักเรียน	37	52.11
เครื่องถ่ายเอกสาร	25	35.21
เครื่องคอมพิวเตอร์	11	15.49
พัดลม	50	70.42
เครื่องปรับอากาศ	8	11.27

2.2.6 งบประมาณของห้องสมุดกลาง

เมื่อศึกษาการจัดสรรงบประมาณพบว่า ห้องสมุดกลางของโรงเรียนมัธยมศึกษา ทุกแห่งได้รับงบประมาณเป็นประจำทุกปี (100.00%)

เมื่อจำแนกตามแหล่งที่มาของงบประมาณพบว่า ห้องสมุดกลางทุกแห่ง (100.00 %) ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากเงินบำรุงการศึกษา รองลงมา ได้รับจากเงินงบประมาณแผ่นดิน 43 แห่ง (60.56%) และได้รับจากเงินบริจาค 40 แห่ง (56.34%)

เมื่อจำแนกตามงบประมาณที่ได้รับในปีการศึกษา 2538 พบว่า ห้องสมุดได้งบประมาณตั้งแต่ 20,000 - 40,000 บาท และมากกว่า 100,000 บาทขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 19 โรงเรียนเท่านั้น (26.76%) รองลงมา จำนวน 18 โรงเรียน (25.35 %) ได้รับงบประมาณน้อยกว่า 20,000 บาท โรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด 6 โรงเรียน (8.45 %) ได้รับมากกว่า 70,000 - 100,000 บาท ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 งบประมาณห้องสมุดกลาง

งบประมาณห้องสมุดกลาง	จำนวน (N=71)	ร้อยละ
<u>แหล่งที่มาของงบประมาณ *</u>		
เงินบำรุงการศึกษา	71	100.00
เงินงบประมาณแผ่นดิน	43	60.56
เงินบริจาค	40	56.34
<u>งบประมาณที่ได้รับในปีการศึกษา 2538</u>		
ต่ำกว่า 20,000 บาท	18	25.35
ตั้งแต่ 20,000-40,000 บาท	19	26.76
มากกว่า 40,000-70,000 บาท	9	12.68
มากกว่า 70,000-100,000 บาท	6	8.45
มากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป	19	26.76

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.2.7 การคัดเลือกและจัดหาวัสดุสารนิเทศ

เมื่อศึกษาปัจจัยในการพิจารณา เพื่อการจัดหาวัสดุสารนิเทศของห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดกลางจัดหาวัสดุสารนิเทศ โดยพิจารณาจากความต้องการของครูและอาจารย์มากที่สุด (90.14 %) รองลงมา ได้แก่ ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร (69.01 %) หลักสูตรของโรงเรียน (64.79 %) งบประมาณห้องสมุด (60.56 %) และอื่น ๆ (ความต้องการของนักเรียน) (19.72 %) ตามลำดับ

สำหรับวิธีการจัดหาวัสดุสารนิเทศ พบว่า ห้องสมุดกลางของโรงเรียนทุกแห่ง (100.00 %) จัดหาวัสดุสารนิเทศโดยวิธีการจัดซื้อ รองลงมาได้แก่ การขอและรับบริจาค จำนวน 35 โรงเรียน (77.46 %) และโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด (30.99 %) จัดทำขึ้นเอง ส่วนการแลกเปลี่ยนไม่มีห้องสมุดใด ๆ ปฏิบัติ ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การคัดเลือกและจัดหาวัสดุสารนิเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการ	จำนวน (N=71)	ร้อยละ
ปัจจัยในการพิจารณาเลือกซื้อ		
การเสนอแนะจากผู้บริหาร	49	69.01
ความต้องการของครู-อาจารย์	64	90.14
หลักสูตรของโรงเรียน	46	64.79
งบประมาณของห้องสมุด	43	60.56
อื่น ๆ (ความต้องการของนักเรียน)	14	19.72
วิธีการจัดหา		
จัดซื้อ	71	100.00
ขอและรับบริจาค	35	77.46
แลกเปลี่ยน	-	-
จัดทำขึ้นเอง	22	30.99

2.2.8 วัสดุสารนิเทศที่มีในห้องสมุดกลาง

จากการศึกษาประเภทของวัสดุสารนิเทศที่มีในห้องสมุดกลาง พบว่าห้องสมุดกลางทุกแห่ง (100.00 %) มีหนังสือ วารสารหรือนิตยสารและหนังสือพิมพ์ รองลงมา มีจุลสารและกฤตภาค จำนวน 57 แห่ง (80.28 %) มีโสตทัศนวัสดุ จำนวน 52 แห่ง (73.24 %) และมีอุปกรณ์การสอน จำนวน 41 แห่ง (57.75 %) ตามลำดับ

เมื่อศึกษาประเภทของโสตทัศนวัสดุที่มีในห้องสมุดกลาง จำนวน 52 แห่ง พบว่า ห้องสมุดกลางทุกแห่งมี รูปภาพ (100.00 %) นอกจากนี้ห้องสมุดกลางของโรงเรียนตั้งแต่ร้อยละ 50 มีแผนที่และลูกโลก (65.38 %) วิดิทัศน์ (51.92 %) และแถบบันทึกเสียง (50.00 %) ส่วนโสตทัศนวัสดุที่ห้องสมุดกลางจำนวนน้อยที่สุด (4 แห่ง) มี คือ แผ่นภาพเลื่อน (filmstrip) (7.69 %) ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 วัสดุสารนิเทศที่มีในห้องสมุดกลาง

วัสดุสารนิเทศ	จำนวน (N=71)	ร้อยละ
หนังสือ	71	100.00
วารสาร/นิตยสาร	71	100.00
หนังสือพิมพ์	71	100.00
จุลสารและกฤตภาค	57	80.28
โสตทัศนวัสดุ	52	73.24
อุปกรณ์การสอน	41	57.75
<u>โสตทัศนวัสดุ</u>	(N=52)	
ภาพ	52	100.00
แผ่นที่และลูกโลก	34	65.38
แผ่นภาพนิ่ง (Slide)	24	46.15
แผ่นภาพเลื่อน (Filmstrip)	4	7.69
แถบบันทึกเสียง	26	50.00
วีดิทัศน์	27	51.92
หุ่นจำลอง	17	32.69
ของตัวอย่าง	12	23.08
ของจริง	11	21.15

2.2.9 การจัดหมวดหมู่วัสดุสารนิเทศ พบว่า ห้องสมุดกลาง 71 โรงเรียน (100.00 %) ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่วัสดุสารนิเทศแบบทศนิยมของดิวอี้

2.2.10 การจัดทำคู่มือช่วยค้นวัสดุสารนิเทศ พบว่า ห้องสมุดกลางส่วนใหญ่ จำนวน 55 โรงเรียน (77.46 %) ทำบัตรรายการ รองลงมา ทำดรรชนีวารสาร จำนวน 37 โรงเรียน (52.11 %) ทำบรรณานุกรม จำนวน 33 โรงเรียน (46.48 %) และ ห้องสมุดกลางจำนวนน้อยที่สุด 17 โรงเรียน (23.94 %) ทำแผ่นหน้าสารบัญวารสารใหม่

2.2.11 การสำรวจและจำหน่ายวัสดุสารนิเทศออกจากห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดกลางจำนวนมากที่สุด 48 โรงเรียน (67.61 %) มีการสำรวจและจำหน่ายวัสดุสารนิเทศเป็นครั้งคราว รองลงมาไม่เคยสำรวจและจำหน่ายวัสดุสารนิเทศ จำนวน 14 โรงเรียน (19.72 %) และห้องสมุดกลางจำนวนน้อยที่สุด คือ 9 โรงเรียน (16.90 %) มีการสำรวจและจำหน่ายวัสดุสารนิเทศเป็นประจำ

2.2.12 บริการและกิจกรรมห้องสมุดกลาง

เมื่อศึกษาบริการและกิจกรรมของห้องสมุดกลางโรงเรียน พบว่า ในด้านเวลาทำการของห้องสมุดกลางส่วนใหญ่ เปิดบริการตลอดวัน จำนวน 52 โรงเรียน (73.24 %) รองลงมา ได้แก่ เปิดบริการระหว่างวันเฉพาะบางเวลา จำนวน 12 โรงเรียน (16.90 %) และห้องสมุดกลางจำนวนน้อยที่สุด คือ 7 โรงเรียน (9.85 %) เปิดบริการเฉพาะนอกเวลาเรียน

บริการที่ห้องสมุดกลางจัดขึ้น พบว่า ห้องสมุดกลางทุกแห่งมีบริการให้อ่านและบริการยืม-คืน (100.00 %) รองลงมาได้แก่ บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด จำนวน 47 โรงเรียน (66.20 %) บริการหนังสือจองและบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าจำนวน 44 โรงเรียน (61.97 %) สำหรับบริการที่ห้องสมุดกลางของโรงเรียนจำนวนน้อยกว่า 30 แห่งจัด ได้แก่ บริการถ่ายเอกสาร จำนวน 28 โรงเรียน (39.44 %) บริการชุมชน จำนวน 23 โรงเรียน (32.39 %) บริการยืม-คืนโสตทัศนวัสดุ จำนวน 18 โรงเรียน (25.35 %) ส่วนที่ไม่มีบริการในห้องสมุดเลย คือ บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ส่วนกิจกรรมที่ห้องสมุดกลางจัดขึ้น พบว่า กิจกรรมที่ห้องสมุดกลางส่วนใหญ่จัด ได้แก่ การจัดนิทรรศการ จำนวน 54 โรงเรียน (76.06 %) รองลงมา ได้แก่ การเล่าเรื่องหนังสือหรือการแนะนำหนังสือ จำนวน 41 โรงเรียน (57.75 %) การแข่งขันตอบปัญหาหรือการเล่นเกมส์ จำนวน 38 โรงเรียน (53.52 %) สำหรับกิจกรรมที่ห้องสมุดกลางจำนวนน้อยกว่า 30 แห่งจัด ได้แก่ การเล่านิทานและการจัดฉายวิดีโอทัศน์หรือภาพยนตร์ จำนวน 26 โรงเรียนเท่ากัน (36.62 %) และการอภิปรายและการโต้วาที จำนวน 12 โรงเรียน (16.90 %) และอื่น ๆ (จัดสัปดาห์ห้องสมุด เข้าค่ายหนังสือ และจำหน่ายหนังสือ) จำนวน 12 โรงเรียน (16.90 %) ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 บริการและกิจกรรมห้องสมุดกลาง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

บริการและกิจกรรม	จำนวน (N=71)	ร้อยละ
<u>บริการของห้องสมุดกลาง</u>		
บริการให้อ่าน	71	100.00
บริการยืม-คืนหนังสือ	71	100.00
บริการหนังสือจอง	44	61.97
บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	44	61.97
บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด	47	66.20
บริการจัดทำคู่มือช่วยการค้นคว้า	32	45.07
บริการยืมระหว่างห้องสมุด	-	-
บริการยืม-คืน โสตทัศนวัสดุ	18	25.35
บริการแนะนำการอ่าน	33	46.48
บริการถ่ายเอกสาร	28	39.44
บริการชุมชน	23	32.39
<u>กิจกรรมของห้องสมุดกลาง</u>		
เล่านิทาน	26	36.62
เล่าเรื่องหนังสือ/แนะนำหนังสือ	41	57.75
แข่งขันตอบปัญหา/เล่นเกม	38	53.52
จัดฉายวิดิทัศน์หรือภาพยนตร์	26	36.62
อภิปรายและโต้วาที	12	16.90
จัดนิทรรศการ	54	76.06
ประกวดเรียงความหรือคำขวัญ	33	46.48
อื่น ๆ (จัดลัปดาห์ห้องสมุด เข้าค่ายหนังสือ และจำหน่ายหนังสือ	12	16.90

2.3 การดำเนินงานห้องสมุดลักษณะอื่นๆ ได้แก่ ห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา และห้องสมุดประจำห้องเรียน (ตารางที่ 18-23)

2.3.1 ลักษณะการดำเนินงานห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา และห้องสมุดประจำห้องเรียน

เมื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานห้องสมุดหมวดวิชา จากโรงเรียนจำนวน 46 แห่ง (ตารางที่ 5) พบว่า ห้องสมุดหมวดวิชาในโรงเรียน 27 แห่ง (58.69 %) มีการดำเนินงานห้องสมุดหมวดวิชา โดยหมวดวิชานั้น ๆ รับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดและเป็นอิสระจากห้องสมุดกลาง รองลงมา คือเป็นสาขาของห้องสมุดกลางแต่ดำเนินงานโดยหมวดวิชาทั้งหมด จำนวน 15 โรงเรียน (32.61 %) และเป็นสาขาของห้องสมุดกลางโดยหมวดวิชาดำเนินงานบางส่วน จำนวน 4 โรงเรียน (8.70 %)

เมื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานห้องสมุดฝ่าย/งาน จากโรงเรียนจำนวน 21 โรงเรียน (ตารางที่ 5) พบว่า ห้องสมุดฝ่าย/งานในโรงเรียน 20 แห่ง (95.24 %) มีฝ่ายงานนั้น ๆ รับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดและเป็นอิสระจากห้องสมุดกลาง และเป็นสาขาของห้องสมุดกลาง แต่ดำเนินงานโดยฝ่าย/งานทั้งหมด จำนวน 1 โรงเรียน (4.76 %)

เมื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา จากโรงเรียนจำนวน 18 แห่ง พบว่า ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาในโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 15 โรงเรียน (83.33 %) หมวดวิชารับผิดชอบในการดำเนินงานทั้งหมดและเป็นอิสระจากห้องสมุดกลาง และเป็นสาขาของห้องสมุดกลางแต่ดำเนินงานโดยหมวดวิชาทั้งหมด จำนวน 3 โรงเรียน (16.67 %)

เมื่อศึกษาการดำเนินงานห้องสมุดประจำห้องเรียน จากโรงเรียนจำนวน 9 แห่ง พบว่า ห้องสมุดประจำห้องเรียนในโรงเรียนทั้ง 9 แห่ง (100.00 %) มีครูที่ปรึกษารับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดและเป็นอิสระจากห้องสมุดกลาง ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ลักษณะการดำเนินงานห้องสมุด จำแนกตามลักษณะห้องสมุด

การดำเนินงานห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดหมวดวิชา (N = 46)		
หมวดวิชารับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดและเป็นอิสระ	27	58.69
จากห้องสมุดกลาง		
เป็นสาขาของห้องสมุดกลางแต่ดำเนินงานโดยหมวดวิชาทั้งหมด	15	32.61
เป็นสาขาของห้องสมุดกลางโดยหมวดวิชาดำเนินงานบางส่วน	4	8.70
ห้องสมุดฝ่าย/งาน (N = 21)		
ฝ่าย/งานรับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดและเป็นอิสระ	20	95.24
จากห้องสมุดกลาง		
เป็นสาขาของห้องสมุดกลางแต่ดำเนินงานโดยฝ่าย/งานทั้งหมด	1	4.76
เป็นสาขาของห้องสมุดกลางโดยฝ่าย/งานดำเนินงานบางส่วน	-	-
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา (N = 18)		
หมวดวิชารับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดและเป็นอิสระ	15	83.33
จากห้องสมุดกลาง		
เป็นสาขาของห้องสมุดกลางแต่ดำเนินงานหมวดวิชาบางส่วน	3	16.67
เป็นสาขาของห้องสมุดกลางโดยหมวดวิชาดำเนินงานบางส่วน	-	-
ห้องสมุดประจำห้องเรียน (N = 9)		
ครูที่ปรึกษารับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดและเป็นอิสระ	9	100.00
จากห้องสมุดกลาง		
เป็นสาขาของห้องสมุดกลางแต่ดำเนินงานโดยครูที่ปรึกษาทั้งหมด	-	-
เป็นสาขาของห้องสมุดกลางโดยครูที่ปรึกษาดำเนินงาน	-	-

2.3.2 บุคลากรห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน ห้องสมุดประจำวิชา/
ห้องวิชา และห้องสมุดประจำห้องเรียน

จากการศึกษาพบว่า บุคลากรห้องสมุดหมวดวิชาทั้งหมด จำนวน 46
โรงเรียน (100.00 %) เป็นครูในหมวดวิชา นอกจากนี้ยังมีนักเรียนช่วยงานห้องสมุดหมวดวิชา
จำนวน 8 โรงเรียน (17.39 %)

ส่วนบุคลากรห้องสมุดฝ่าย/งานทั้งหมด 21 โรงเรียน (100.00 %)
เป็นครูในฝ่าย/งาน

สำหรับบุคลากรห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาทั้งหมด 18 โรงเรียน
(100.00 %) เป็นครูในหมวดวิชาที่สอนประจำวิชาต่าง ๆ และมีนักเรียนช่วยงานห้องสมุดประจำ
วิชา/ห้องวิชา จำนวน 3 โรงเรียน (16.67 %)

บุคลากรห้องสมุดประจำห้องเรียนทั้งหมด 9 โรงเรียน (100.00 %)
ได้แก่ ครูที่ปรึกษา และมีนักเรียนช่วยงานห้องสมุดประจำห้องเรียน จำนวน 6 โรงเรียน
(66.67 %) ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 บุคลากรห้องสมุด จำแนกตามลักษณะห้องสมุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

บุคลากร	จำนวน	ร้อยละ
<u>ห้องสมุดหมวดวิชา (N = 46)</u>		
ครูในหมวดวิชา	46	100.00
ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง	-	-
นักเรียนช่วยงานห้องสมุดหมวดวิชา	8	17.39
<u>ห้องสมุดฝ่าย/งาน (N = 21)</u>		
ครูในฝ่าย/งาน	21	100.00
ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง	-	-
นักเรียนช่วยงานห้องสมุดฝ่าย/งาน	-	-
<u>ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา (N = 18)</u>		
ครูในหมวดวิชาที่สอนวิชานั้น ๆ	18	100.00
ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง	-	-
นักเรียนช่วยงานห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา	3	16.67
<u>ห้องสมุดประจำวิชาห้องเรียน (N = 9)</u>		
ครูที่ปรึกษา	9	100.00
ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง	-	-
นักเรียนในชั้น	6	66.67

2.3.3 สถานที่ตั้งและจำนวนพื้นที่ของห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา และห้องสมุดประจำห้องเรียน

เมื่อศึกษาสถานที่ตั้งและจำนวนพื้นที่ของห้องสมุดหมวดวิชา พบว่า
ห้องสมุดหมวดวิชาส่วนใหญ่ จัดเป็นส่วนหนึ่งของห้องหมวดวิชา มีพื้นที่น้อยกว่า 1 ห้องเรียน
จำนวน 39 โรงเรียน (84.78 %) และจัดแยกเป็นห้องหนึ่งต่างหาก มีพื้นที่ 1 ห้องเรียน
จำนวน 7 โรงเรียน (15.22 %)

เมื่อศึกษาสถานที่ตั้งและจำนวนพื้นที่ของห้องสมุดฝ่าย/งาน และ
ห้องสมุดประจำห้องเรียน พบว่า ห้องสมุดฝ่าย/งาน และห้องสมุดประจำห้องเรียนทั้งหมด
(100.00 %) จัดเป็นส่วนหนึ่งของห้องฝ่าย/งานหรือห้องเรียน มีพื้นที่น้อยกว่า 1 ห้องเรียน

ส่วนสถานที่ตั้งและจำนวนพื้นที่ของห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา
ส่วนใหญ่จัดแยกเป็นห้องหนึ่งต่างหาก มีพื้นที่ 1 ห้องเรียน จำนวน 11 โรงเรียน (61.11 %) และจัดเป็นส่วนหนึ่งของห้องหมวดวิชา มีพื้นที่น้อยกว่า 1 ห้องเรียน จำนวน 7 โรงเรียน (38.89 %) ดังตารางที่ 20

2.3.4 งบประมาณของห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา และห้องสมุดประจำห้องเรียน

เมื่อศึกษางบประมาณห้องสมุด ในด้านการจัดสรรงบประมาณ และแหล่งที่มาของงบประมาณ พบว่า ห้องสมุดหมวดวิชาส่วนใหญ่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นครั้งคราว จำนวน 25 โรงเรียน (54.38 %) รองลงมา ได้แก่ ได้รับงบประมาณเป็นประจำ จำนวน 18 โรงเรียน (39.13 %) และไม่ได้รับงบประมาณเลย จำนวน 3 โรงเรียน (6.52 %) ซึ่งแหล่งที่มาของงบประมานั้น ห้องสมุดหมวดวิชาส่วนใหญ่ จำนวน 38 โรงเรียน (82.61 %) ได้รับจากเงินบำรุงการศึกษา รองลงมาได้จากเงินบริจาค จำนวน 28 โรงเรียน (60.87 %) และได้จากเงินงบประมาณ จำนวน 7 โรงเรียน (15.22 %) และอื่น ๆ คือ จากการจัดสรรของห้องสมุดกลางและจากเงินรายได้ของหมวดวิชา (6.70 %) และในปีการศึกษา 2538 นี้ มีห้องสมุดหมวดวิชาที่ได้รับงบประมาณเป็นประจำทุกปี 18 โรงเรียน (39.13 %) นั้น ได้รับเงินงบประมาณตั้งแต่ 1,000-2,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คือ 6 โรงเรียน (13.04 %) รองลงมา ได้รับงบประมาณมากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป จำนวน 5 โรงเรียน (8.69 %) ได้รับงบประมาณน้อยกว่า 1,000 บาท จำนวนน้อยที่สุด 3 โรงเรียน (6.52 %)

สำหรับงบประมาณของห้องฝ่าย/งาน พบว่า ห้องสมุดฝ่าย/งานส่วนใหญ่ ได้รับงบประมาณเป็นครั้งคราว จำนวน 13 โรงเรียน (61.90 %) และได้รับงบประมาณประจำ กับไม่ได้รับงบประมาณเลย จำนวน 4 โรงเรียนเท่ากัน (19.05 %) ซึ่งแหล่งที่มาของงบประมาณของห้องสมุดฝ่าย/งานในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้มาจากเงินบำรุงการศึกษา จำนวน 13 โรงเรียน (61.90 %) และได้รับเงินงบประมาณแผ่นดิน จำนวน 10 โรงเรียน (47.62 %) และในปีการศึกษา 2538 นี้มีห้องสมุดฝ่าย/งาน จำนวน 6 โรงเรียน (28.57 %) ได้รับงบประมาณโดยได้รับงบประมาณน้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 4 โรงเรียน (19.05 %) และได้รับงบประมาณ 1,000-2,000 บาท จำนวน 2 โรงเรียน ตามลำดับ

ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา พบว่า ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาส่วนใหญ่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นครั้งคราว จำนวน 16 โรงเรียน (88.89 %) และได้รับงบประมาณเป็นประจำทุกปี จำนวน 2 โรงเรียน (11.11 %) แหล่งที่มาของงบประมานั้น ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาส่วนใหญ่ ได้จากเงินบำรุงการศึกษา จำนวน 12 โรงเรียน

(66.67 %) และได้จากเงินงบประมาณแผ่นดิน จำนวน 10 โรงเรียน (55.56 %) โดยในปีการศึกษา 2538 นี้ มีห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา ได้รับเงินงบประมาณ จำนวน 10 โรงเรียน โดยได้รับงบประมาณน้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 4 โรงเรียน (22.22 %) ได้งบประมาณตั้งแต่ 1,000-2,000 บาท จำนวน 4 โรงเรียน (22.22 %) และได้รับงบประมาณมากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป จำนวน 2 โรงเรียน (11.11 %)

ส่วนห้องสมุดประจำห้องเรียน พบว่า ห้องสมุดประจำห้องเรียนในโรงเรียน จำนวน 6 โรงเรียน (66.66 %) ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นครั้งคราวและไม่ได้รับงบประมาณเลย จำนวน 3 โรงเรียน (33.33 %) ซึ่งแหล่งที่มาของงบประมาณนั้น ห้องสมุดประจำห้องเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 7 โรงเรียน (77.78 %) ได้รับจากเงินบำรุงการศึกษา และได้รับจากเงินงบประมาณแผ่นดิน จำนวน 2 โรงเรียน (22.22 %) โดยในปีการศึกษา 2538 นี้ มีห้องสมุดประจำห้องเรียนในโรงเรียน 2 แห่ง (22.22 %) ได้รับงบประมาณน้อยกว่า 1,000 บาท ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 งบประมาณห้องสมุด จำแนกตามห้องสมุด

งบประมาณ	ห้องสมุด หมวดวิชา (N=46)		ห้องสมุด ฝ่าย/งาน (N=21)		ห้องสมุดประจำ วิชา/ห้องวิชา (N=18)		ห้องสมุดประจำ ห้องเรียน (N=9)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดสรรงบประมาณ								
ได้รับเป็นประจำปี	18	39.13	4	19.05	2	11.11	-	-
ได้รับเป็นครั้งคราว	25	54.38	13	61.90	16	88.89	6	66.67
ไม่เคยได้รับเลย	3	6.52	4	19.05	-	-	3	33.33
แหล่งที่มาของงบประมาณ*								
เงินบำรุงการศึกษา	38	82.61	13	61.90	12	66.67	7	77.78
เงินงบประมาณแผ่นดิน	7	15.22	10	47.62	10	55.56	2	22.22
เงินบริจาค	28	60.87	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ	4	8.69	-	-	-	-	-	-
งบประมาณที่ได้รับในปีการศึกษา 2538								
น้อยกว่า 1,000 บาท	3	6.52	4	19.05	4	22.22	2	22.22
1,000-2,000 บาท	6	13.04	2	9.52	4	22.22	-	-
2,001-3,000 บาท	4	8.69	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 3,000 บาท	5	10.87	-	-	2	11.11	-	-

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.5 ครุภัณฑ์ห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน ห้องสมุดประจำวิชา/
ห้องวิชา และห้องสมุดประจำห้องเรียน

เมื่อศึกษาประเภทครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดหมวดวิชา พบว่า ครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดหมวดวิชามากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ โต๊ะ-เก้าอี้ หรือ โต๊ะเดี่ยวสำหรับนั่งอ่าน (76.09 %) ตู้หนังสือ (67.39 %) และชั้นหนังสือ (56.52 %) สำหรับครุภัณฑ์ที่ห้องสมุดหมวดวิชาส่วนน้อยมี ได้แก่ ชั้นวางวารสาร (39.13 %) โต๊ะ-เก้าอี้ทำงานสำหรับบรรณารักษ์และป้ายประกาศ (32.61 %) และที่วางหนังสือพิมพ์ (28.26 %) ส่วนครุภัณฑ์ที่ไม่มีเลย ได้แก่ ตู้บัตรรายการ และเคาน์เตอร์จ่าย-รับหนังสือ

ครุภัณฑ์ห้องสมุดฝ่าย/งาน พบว่า ครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดฝ่าย/งานของโรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ตู้หนังสือ (66.67 %) ชั้นหนังสือ (61.90 %) โต๊ะ-เก้าอี้หรือ โต๊ะเดี่ยวสำหรับนั่งอ่าน (52.24 %) สำหรับครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดฝ่าย/งานส่วนน้อย ได้แก่ ชั้นวางวารสารและป้ายประกาศ (28.57 %) ที่วางหนังสือพิมพ์ (19.05 %) และ โต๊ะ-เก้าอี้ทำงาน สำหรับบรรณารักษ์ และตู้เก็บวัสดุอุปกรณ์สำหรับห้องสมุด (14.29 %) ส่วนครุภัณฑ์ที่ไม่มี คือ ตู้บัตรรายการและเคาน์เตอร์จ่าย-รับหนังสือ

ครุภัณฑ์ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา พบว่า ครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาของโรงเรียน มากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ตู้หนังสือ (66.67 %) ชั้นหนังสือ (61.11 %) โต๊ะ-เก้าอี้หรือ โต๊ะเดี่ยวสำหรับนั่งอ่าน (50.00 %) ส่วนครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาส่วนน้อย ได้แก่ ชั้นวารสารและป้ายประกาศ (28.57 %) ที่วางหนังสือพิมพ์และตู้เก็บวัสดุอุปกรณ์สำหรับห้องสมุด (22.22 %) ส่วนครุภัณฑ์ที่ไม่มี คือ โต๊ะเก้าอี้ทำงานสำหรับบรรณารักษ์ ตู้บัตรรายการและเคาน์เตอร์จ่าย-รับหนังสือ

ครุภัณฑ์ห้องสมุดประจำห้องเรียน พบว่า ครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดประจำห้องเรียนของโรงเรียนทุกแห่ง (100.00 %) คือ ชั้นหนังสือ ส่วนครุภัณฑ์ที่มีในห้องสมุดประจำห้องเรียนส่วนน้อย คือ เก้าอี้ โต๊ะเดี่ยวสำหรับนั่งอ่านและที่วางหนังสือพิมพ์ (33.33 %) ชั้นวางวารสารและป้ายประกาศ (22.22 %) ส่วนครุภัณฑ์ที่ห้องสมุดประจำห้องเรียนไม่มี คือ โต๊ะเก้าอี้ ทำงานสำหรับบรรณารักษ์ ตู้หนังสือ ตู้บัตรรายการ ตู้เก็บวัสดุอุปกรณ์สำหรับห้องสมุดและเคาน์เตอร์จ่าย-รับหนังสือ ดังตารางที่ 22

2.3.6 งานเทคนิคห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา และห้องสมุดประจำห้องเรียน

เมื่อศึกษาการดำเนินงานเทคนิคของห้องสมุดลักษณะต่าง ๆ พบว่า ห้องสมุดหมวดวิชา พบว่า ห้องสมุดหมวดวิชาของโรงเรียนตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไปดำเนินงานเทคนิคด้านงานจัดหา (58.70 %) และลงทะเบียน (50.00 %) ห้องสมุดหมวดวิชาของโรงเรียนไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ดำเนินงานเทคนิคด้านการจัดหมวดหมู่ (43.35%) ซ่อมหนังสือ (19.57 %) และ ทำบัตรรายการ (17.39 %)

ห้องสมุดฝ่าย/งาน พบว่า ห้องสมุดฝ่าย/งานของโรงเรียนมากกว่า ร้อยละ 50 ดำเนินงานเทคนิคด้านการจัดหาและลงทะเบียน (52.38 %) และมีห้องสมุดฝ่าย/งานของโรงเรียนเพียง 6 แห่ง (28.57 %) ดำเนินงานจัดหมวดหมู่ ส่วนงานเทคนิคที่ไม่มีห้องสมุดฝ่าย/งานโดยปฏิบัติ คือ ทำบัตรรายการและซ่อมหนังสือ

ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา พบว่า งานเทคนิคที่ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาของโรงเรียนจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 50 ดำเนินการคืองานจัดหา (44.44 %) งานลงทะเบียนและจัดหมวดหมู่ (38.89 %) ส่วนงานที่ไม่มีห้องประจำวิชา/ห้องวิชาโดยปฏิบัติ คือ งานทำบัตรรายการและซ่อมหนังสือ

สำหรับห้องสมุดประจำห้องเรียน พบว่า งานเทคนิคที่ห้องสมุดประจำห้องเรียนปฏิบัติมีเพียงงานเดียว คือ งานจัดหา (66.67 %) ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 งานเทคนิคห้องสมุด จำแนกตามลักษณะห้องสมุด

	ห้องสมุด หมวดวิชา (N=46)		ห้องสมุด ฝ่าย/งาน (N=21)		ห้องสมุดประจำ วิชา/ห้องวิชา (N=18)		ห้องสมุดประจำ ห้องเรียน (N=9)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งานจัดหา	27	58.70	11	52.38	8	44.44	6	66.67
งานลงทะเบียน	23	50.00	11	52.38	7	38.89	-	-
งานจัดหมวดหมู่	20	43.35	6	28.57	7	38.89	-	-
งานทำบัตรรายการ	8	17.39	-	-	-	-	-	-
งานซ่อมหนังสือ	9	19.57	-	-	-	-	-	-

2.3.7 วัสดุสารนิเทศของห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา และห้องสมุดประจำห้องเรียน

เมื่อศึกษาประเภทของวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดลักษณะอื่น ๆ

พบว่า

ห้องสมุดหมวดวิชา วัสดุสารนิเทศที่มีในห้องสมุดหมวดวิชาของโรงเรียนทุกแห่ง (100.00 %) คือ หนังสือและสื่อทัศนวัสดุ รองลงมา มีอุปกรณ์การสอน จำนวน 36 แห่ง (78.26 %) มีวารสาร/นิตยสาร จำนวน 31 แห่ง (67.39 %) มีหนังสือพิมพ์ จำนวน 24 แห่ง (52.17 %) และมีจุลสารและกฤตภาค จำนวน 15 แห่ง (32.61 %)

ห้องสมุดฝ่าย/งาน พบว่า ทุกแห่ง (100.00 %) จัดให้มีหนังสือ รองลงมา มีวารสาร/นิตยสารและสื่อทัศนวัสดุ จำนวน 11 แห่ง (52.38 %) มีหนังสือพิมพ์ จำนวน 5 แห่ง (23.81 %) และมีจุลสารและกฤตภาค จำนวน 4 แห่ง (19.05 %)

ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา พบว่า ทุกแห่ง (100.00 %) จัดให้มีหนังสือและอุปกรณ์การสอน รองลงมา มีสื่อทัศนวัสดุ จำนวน 15 แห่ง (83.33 %) มีวารสาร/นิตยสาร จำนวน 13 แห่ง (72.22 %) มีหนังสือพิมพ์ จำนวน 5 แห่ง (27.78 %) และมีจุลสารและกฤตภาค จำนวน 2 แห่ง (11.11 %) ตามลำดับ

ห้องสมุดประจำห้องเรียน พบว่า ห้องสมุดประจำห้องเรียนทุกแห่ง (100.00 %) มีหนังสือ รองลงมา มีวารสาร/นิตยสาร จำนวน 7 แห่ง (77.78 %) และมีหนังสือพิมพ์ จำนวน 5 แห่ง (55.56 %) ส่วนจุลสารและกฤตภาคหรืออุปกรณ์การสอนไม่มีในห้องสมุดประจำห้องเรียนแห่งใด

เมื่อศึกษาเฉพาะประเภทของสื่อทัศนวัสดุที่จัดให้มีในห้องสมุดแต่ละลักษณะ ผลปรากฏ ดังนี้

ห้องสมุดหมวดวิชาทุกแห่ง (100.00 %) จัดให้มีภาพ นอกจากนี้ห้องสมุดหมวดวิชา มากกว่าร้อยละ 50 จัดให้มีวีดิทัศน์ (80.43 %) แผนที่และลูกโลก (78.26 %) แถบบันทึกเสียง (78.26 %) แผ่นภาพนิ่งและหุ่นจำลอง (52.17 %) ส่วนสื่อทัศนวัสดุที่ไม่มีในห้องสมุดหมวดวิชาใด ๆ คือ แผ่นภาพเลื่อน

ห้องสมุดฝ่าย/งาน พบว่า โสตทัศนวัสดุส่วนใหญ่ที่มีในห้องสมุดฝ่าย/งาน ได้แก่ ภาพ (52.38 %) รองลงมา ได้แก่ วิทยุทัศน์ (42.86 %) แผ่นภาพนิ่ง (19.05 %) แถบบันทึกเสียงและหุ่นจำลอง (14.29 %) ส่วนแผนที่และลูกโลก แผ่นภาพเลื่อน ของตัวอย่าง และของจริง ไม่มีในห้องสมุดฝ่าย/งานใด ๆ

ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา พบว่า โสตทัศนวัสดุที่มีในห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาส่วนใหญ่ ได้แก่ ภาพ (83.33 %) รองลงมา ได้แก่ แผนที่และลูกโลก (50.00 %) วิทยุทัศน์และหุ่นจำลอง (44.44 %) แผ่นภาพนิ่งและแถบบันทึกเสียง (33.33 %) และของตัวอย่างและของจริง (27.78 %) ตามลำดับ ส่วนแผ่นภาพเลื่อน ไม่มีในห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาใด ๆ

ส่วนห้องสมุดประจำห้องเรียน พบว่า ไม่มีโสตทัศนวัสดุทุกประเภท

ตารางที่ 24 วัสดุสารนิเทศของห้องสมุด จำแนกตามลักษณะห้องสมุด

วัสดุสารนิเทศ	ห้องสมุด หมวดวิชา (N=46)		ห้องสมุด ฝ่าย/งาน (N=21)		ห้องสมุดประจำ วิชา/ห้องวิชา (N=18)		ห้องสมุดประจำ ห้องเรียน (N=9)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือ	46	100.00	21	100.00	18	100.00	9	100.00
วารสาร/นิตยสาร	31	67.39	11	52.38	13	72.22	7	77.78
หนังสือพิมพ์	24	52.17	5	23.81	5	27.78	5	55.56
จุลสารและกฤตภาค	15	32.61	4	19.05	2	11.11	-	-
โสตทัศนวัสดุ	46	100.00	11	52.38	15	83.33	-	-
อุปกรณ์การสอน	36	78.26	-	-	18	100.00	-	-
<u>โสตทัศนวัสดุ</u>								
ภาพ	46	100.00	11	52.38	15	83.33	-	-
แผนที่และลูกโลก	36	78.26	-	-	9	50.00	-	-
แผ่นภาพนิ่ง	24	52.17	4	19.05	6	33.33	-	-
แผ่นภาพเลื่อน	-	-	-	-	-	-	-	-
แถบบันทึกเสียง	36	78.26	3	14.29	6	33.33	-	-
วีดิทัศน์	37	80.43	9	42.86	8	44.44	-	-
หุ่นจำลอง	24	52.17	3	14.29	8	44.44	-	-
ของตัวอย่าง	21	45.65	-	-	5	27.78	-	-
ของจริง	13	28.26	-	-	5	27.78	-	-

2.3.8 บริการและกิจกรรมของห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา และห้องสมุดประจำห้องเรียน

เมื่อศึกษาด้านบริการและกิจกรรมของห้องสมุดลักษณะต่างๆ

ผลปรากฏดังนี้

ห้องสมุดหมวดวิชาของโรงเรียน จำนวนมากที่สุด 30 โรงเรียน (65.22 %) เปิดบริการตลอดทั้งวัน รองลงมา เปิดบริการระหว่างวันเฉพาะบางเวลาจำนวน 10 โรงเรียน (21.74 %) และเปิดบริการเฉพาะนอกเวลาเรียน จำนวน 6 แห่ง (13.04 %) ส่วนบริการที่ห้องสมุดหมวดวิชาทุกแห่งจัด คือ บริการให้อ่าน (100.00 %) รองลงมา ได้แก่ บริการยืม-คืน (54.35 %) สำหรับบริการที่จัดน้อยที่สุด คือ บริการหนังสือจอง (10.89 %) ส่วนกิจกรรมที่จัดมากที่สุด คือ การฉายวิดีโอทัศน์หรือภาพยนตร์ (80.43 %) รองลงมา คือ การแข่งขันตอบปัญหาและเล่นเกม (45.65 %) การประกวดเรียงความหรือคำขวัญ (41.30 %) ส่วนกิจกรรมจัดน้อยที่สุด คือ เล่านิทาน (17.39 %)

ห้องสมุดฝ่าย/งาน พบว่า ห้องสมุดฝ่าย/งานเปิดบริการตลอดวัน ทุกแห่ง (100.00 %) บริการที่จัด ได้แก่ บริการให้อ่านและบริการยืม-คืน (100.00 %) แต่ไม่มีการจัดกิจกรรมใด ๆ

ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา พบว่า เปิดบริการตลอดวัน จำนวน 11 แห่ง (61.11 %) และเปิดบริการระหว่างวันเฉพาะบางเวลา จำนวน 7 แห่ง (38.89 %) ด้านบริการของห้องสมุด พบว่า มีการจัดบริการให้อ่านและบริการยืม-คืนทุกแห่ง (100.00 %) รองลงมา คือ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า (38.89 %) ส่วนกิจกรรมที่ห้องสมุดประจำวิชาจัดมากที่สุด คือ การฉายวิดีโอทัศน์หรือภาพยนตร์ (50.00 %) รองลงมา ได้แก่ การแข่งขันตอบปัญหาหรือเล่นเกม (44.44 %) ประกวดเรียงความหรือคำขวัญ (38.89 %) และเล่านิทาน (27.75 %)

ห้องสมุดประจำห้องเรียน พบว่า ห้องสมุดประจำห้องเรียน จำนวน 5 แห่ง (55.56 %) เปิดบริการตลอดทั้งวัน และเปิดเฉพาะนอกเวลาเรียน จำนวน 4 แห่ง (44.44 %) ส่วนบริการที่จัดทุกแห่ง คือ บริการให้อ่านและบริการยืม-คืน (100.00 %) สำหรับกิจกรรมที่จัดมีเพียงกิจกรรมเดียว คือ การแข่งขันตอบปัญหาหรือเล่นเกม (44.44 %)

ตารางที่ 25 บริการและกิจกรรมของห้องสมุด จำแนกตามลักษณะห้องสมุด

บริการและกิจกรรม	ห้องสมุด หมวดวิชา (N=46)		ห้องสมุด ฝ่าย/งาน (N=21)		ห้องสมุดประจำ วิชา/ห้องวิชา (N=18)		ห้องสมุดประจำ ห้องเรียน (N=9)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>เวลาเปิดบริการ</u>								
เปิดบริการตลอดวัน	20	43.35	21	100.00	11	61.05	5	55.56
เปิดบริการเฉพาะ นอกเวลาเรียน	6	13.04	-	-	-	-	4	44.44
เปิดบริการระหว่างวัน เฉพาะบางเวลา	10	21.74	-	-	7	38.89	-	-
<u>บริการห้องสมุด</u>								
บริการให้อ่าน	46	100.00	21	100.00	18	100.00	9	100.00
บริการยืม-คืน	25	54.35	21	100.00	18	100.00	9	100.00
บริการหนังสือจอง	5	10.89	-	-	-	-	-	-
บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า	12	26.09	-	-	7	38.39	-	-

ตารางที่ 25 บริการและกิจกรรมของห้องสมุด (ต่อ)

บริการและกิจกรรม	ห้องสมุด หมวดวิชา (N=46)		ห้องสมุด ฝ่าย/งาน (N=21)		ห้องสมุดประจำ วิชา/ห้องวิชา (N=18)		ห้องสมุดประจำ ห้องเรียน (N=9)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมห้องสมุด								
เล่านิทาน	8	17.39	-	-	5	27.75	-	-
เล่าเรื่องหนังสือ/ แนะนำหนังสือ	11	23.91	-	-	-	-	-	-
แข่งขันตอบปัญหา/ เล่นเกม	21	45.65	-	-	8	44.44	4	44.44
จัดฉายวิดีโอทัศน์ หรือภาพยนตร์	37	80.43	-	-	9	50.00	-	-
ประกวดเรียงความ หรือคำขวัญ	19	41.30	-	-	7	38.89	-	-

2.4 การประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน (ตารางที่ 26)

ในการศึกษาลักษณะการประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน ซึ่งได้สอบถาม ว่ามีการประสานงานระหว่างห้องสมุดหรือไม่ ถ้ามี เป็นการประสานงานในลักษณะใดต่อไปนี

1. ห้องสมุดกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานด้านต่าง ๆ กับห้องสมุดอื่น ๆ
2. ห้องสมุดกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้คำแนะนำการดำเนินงาน
3. การประสานงานระหว่างห้องสมุดภายในกลุ่ม เช่น ภายในกลุ่มห้องสมุดหมวดวิชา

เมื่อศึกษาการประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน จำนวน 71 โรงเรียน พบว่า มีการประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน จำนวน 20 โรงเรียน (28.17 %) จากจำนวนโรงเรียนดังกล่าว มีการประสานงานใน 3 ลักษณะ คือ การประสานงานลักษณะที่ห้องสมุดกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานด้านต่าง ๆ กับห้องสมุดอื่น จำนวน 11 โรงเรียน (55.00 %) ห้องสมุดกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้คำแนะนำการดำเนินงานแก่ห้องสมุดอื่น จำนวน 9 โรงเรียน (45.00 %) และมีการประสานงานระหว่างห้องสมุดภายในบางกลุ่ม จำนวน 14 โรงเรียน (70.00 %)

เมื่อศึกษาเรื่องห้องสมุดกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานกับห้องสมุดอื่น ๆ พบว่า ห้องสมุดกลางการประสานงานด้านต่าง ๆ กับห้องสมุด 2 ประเภท คือ ห้องสมุดหมวดวิชาและห้องสมุดฝ่าย/งาน

งานที่ห้องสมุดกลางมีการประสานงานกับห้องสมุดหมวดวิชามากที่สุด ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือในการให้บริการและกิจกรรม (90.91 %) รองลงมา คือ การจัดหาวัสดุสารนิเทศให้ (81.82 %) ประชุมและจัดทำโครงการปฏิบัติงานร่วมกัน (72.73 %) กำหนดระเบียบการใช้บริการร่วมกัน (63.64 %) กำหนดแผนการใช้งบประมาณร่วมกัน (54.55 %) รวมงานทะเบียนวัสดุสารนิเทศทั้งหมดไว้ที่ห้องสมุดกลาง และจัดหมวดหมู่ และทำบัตรรายการ (45.45 %)

ส่วนงานที่ห้องสมุดกลาง มีการประสานงานกับห้องสมุดฝ่าย/งานมากที่สุด ได้แก่ ประชุมและจัดทำโครงการปฏิบัติงานร่วมกัน (18.18 %) รองลงมา ได้แก่ กำหนดแผนการใช้งบประมาณร่วมกัน กำหนดระเบียบการให้บริการร่วมกันและช่วยเหลือในการให้บริการและกิจกรรม (9.09 %)

เมื่อศึกษาเรื่องห้องสมุดกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้คำแนะนำ การดำเนินงานแก่ห้องสมุดอื่นๆ พบว่า ห้องสมุดกลางมีการประสานงานลักษณะนี้ กับห้องสมุดทุกลักษณะ โดยมีประสานงานกับห้องสมุดหมวดวิชามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา ห้องสมุดฝ่าย/งาน และห้องสมุดประจำห้องเรียน ตามลำดับ

งานที่ห้องสมุดกลางให้คำปรึกษาแก่ห้องสมุดหมวดวิชามากที่สุด คือ แนะนำแหล่งวัสดุสารนิเทศได้เปล่า (100.00%) รองลงมา คือ แนะนำการลงทะเบียน (77.78%) แนะนำการใช้งบประมาณ และแนะนำการให้บริการและการจัดกิจกรรม (66.67 %) แนะนำการจัดหมู่ (55.56 %) และแนะนำการทำบัตรรายการ (22.22 %) ตามลำดับ

งานที่ห้องสมุดกลางประสานงานกับห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชามากที่สุด คือ แนะนำการลงทะเบียน (33.33 %) รองลงมา คือ แนะนำแหล่งวัสดุสารนิเทศได้เปล่า แนะนำการจัดหมู่ แนะนำการทำบัตรรายการ แนะนำการให้บริการและการจัดกิจกรรม (22.22 %) และแนะนำการใช้งบประมาณ (11.11 %)

งานที่ห้องสมุดกลางประสานงานกับห้องสมุดฝ่าย/งาน มีระดับเท่ากันทุกงาน ได้แก่ แนะนำการใช้งบประมาณ แนะนำแหล่งวัสดุสารนิเทศได้เปล่า แนะนำการลงทะเบียน แนะนำการจัดหมู่ แนะนำการทำบัตรรายการ และแนะนำให้บริการและการจัดกิจกรรม (11.11 %)

งานที่ห้องสมุดกลางประสานกับห้องสมุดประจำห้องเรียนมีเพียงงานเดียว คือ แนะนำแหล่งวัสดุสารนิเทศได้เปล่า (11.11 %)

เมื่อศึกษาการประสานงานระหว่างห้องสมุดเฉพาะภายในกลุ่ม พบว่า กลุ่มห้องสมุดหมวดวิชามีการประสานงานกันมากที่สุด รองลงมา คือ ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา และห้องสมุดฝ่าย/งาน ส่วนห้องสมุดประจำห้องเรียนไม่มีการประสานงานใดๆ

การประสานงานภายในกลุ่มของห้องสมุด พบว่า มีการประสานงานเฉพาะภายในกลุ่มห้องสมุดหมวดวิชาและกลุ่มห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาเท่านั้น

การประสานงานภายในกลุ่มห้องสมุดหมวดวิชา พบว่า มีการร่วมมือกันในการให้บริการและกิจกรรมมากที่สุด (85.71 %) รองลงมาคือ กำหนดแผนการใช้งบประมาณร่วมกัน (71.43 %) กำหนดระเบียบการให้บริการร่วมกัน (57.14 %) และประชุมและจัดทำโครงการน้อยที่สุด (50.00 %)

การประสานงานภายในกลุ่มห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา ปรากฏว่า มีการกำหนดแผนการใช้งบประมาณร่วมกันมากที่สุด (21.42 %) รองลงมาคือ กำหนดระเบียบการให้บริการร่วมกัน (14.29 %) ส่วนการประสานงานที่มีน้อยที่สุด คือ ประชุมและจัดทำโครงการปฏิบัติงานร่วมกันและร่วมมือกันในการให้บริการและกิจกรรม (7.14 %)

ตารางที่ 26 การประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน

รายการ	ห้องสมุด หมวดวิชา		ห้องสมุด ฝ่าย/งาน		ห้องสมุดประจำ วิชา/ห้องวิชา		ห้องสมุดประจำ ห้องเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดกลางเป็นศูนย์กลางการประสานงาน								
ด้านต่าง ๆ กับห้องสมุดอื่น (N=11)								
1. ประชุมและจัดทำโครงการ ปฏิบัติงานร่วมกัน	8	72.73	2	18.18	-	-	-	-
2. กำหนดแผนการใช้งบประมาณร่วมกัน	6	54.55	1	9.09	-	-	-	-
3. จัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดอื่น	9	81.82	-	-	-	-	-	-
4. รวมงานทะเบียนวัสดุสารนิเทศ ทั้งหมดไว้ที่ห้องสมุดกลาง	5	45.45	-	-	-	-	-	-
5. จัดหมู่และทำบัตรรายการร่วมกัน	5	45.45	-	-	-	-	-	-
6. กำหนดระเบียบการให้บริการ ร่วมกัน	7	63.64	1	9.09	-	-	-	-
7. ช่วยเหลือในการให้บริการและ กิจกรรม	10	90.91	1	9.09	-	-	-	-

ตารางที่ 26 การประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน (ต่อ)

รายการ	ห้องสมุด หมวดวิชา		ห้องสมุด ฝ่าย/งาน		ห้องสมุดประจำ วิชา/ห้องวิชา		ห้องสมุดประจำ ห้องเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ในการให้คำแนะนำการดำเนินงาน แก่ห้องสมุดอื่น (N=9)								
1. แนะนำการใช้งบประมาณ	6	66.67	1	11.11	1	11.11	-	-
2. แนะนำแหล่งวัสดุสารนิเทศ ได้เปล่า	9	100.00	1	11.11	2	22.22	1	11.11
3. แนะนำการลงทะเบียน	7	77.78	1	11.11	3	33.33	-	-
4. แนะนำการจัดหมู่	5	55.56	1	11.11	2	22.22	-	-
5. แนะนำการทำบัตรรายการ	2	22.22	1	11.11	2	22.22	-	-
6. แนะนำการให้บริการและ การจัดกิจกรรม	6	66.67	1	11.11	2	22.22	-	-

ตารางที่ 26 การประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน (ต่อ)

รายการ	ห้องสมุด หมวดวิชา		ห้องสมุด ฝ่าย/งาน		ห้องสมุดประจำ วิชา/ห้องวิชา		ห้องสมุดประจำ ห้องเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีการประสานงานระหว่างห้องสมุด เฉพาะภายในบางกลุ่ม (N=14)								
1. ประชุมและจัดทำโครงการ ปฏิบัติงานร่วมกัน	7	50.00	-	-	1	7.14	-	-
2. กำหนดแผนการใช้งบประมาณ ร่วมกัน	10	71.43	-	-	3	21.42	-	-
3. กำหนดระเบียบการให้บริการ ร่วมกัน	8	57.14	-	-	2	14.29	-	-
4. ร่วมมือกันในการให้บริการ และกิจกรรม	12	85.71	-	-	1	7.14	-	-

ตอนที่ 3 ทศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณาธิการที่มีต่อการจัดห้องสมุดในโรงเรียน
ในด้านลักษณะการจัดห้องสมุด การดำเนินงานและการประสานงานระหว่างห้องสมุด
ในโรงเรียน

3.1 ทศนคติที่มีต่อลักษณะการจัดห้องสมุดในโรงเรียน (ตารางที่ 27)

มีประเด็นสอบถาม 3 รายการ ปรากฏว่า

ทศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณาธิการที่มีต่อลักษณะการจัดห้องสมุด
มีความคิดเห็นที่ตรงกัน 3 รายการ ที่มีทศนคติที่เห็นด้วยตรงกันในระดับมาก มี 2 รายการ คือ
เรื่องควรมีเฉพาะห้องสมุดกลางและห้องสมุดหมวดวิชา (รายการที่ 2) ซึ่งครูบรรณาธิการมี
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.10$) มากกว่า ผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 3.80$) และเรื่อง
ควรมีเฉพาะห้องสมุดกลางห้องสมุดหมวดวิชาและห้องสมุดอื่น ๆ (รายการที่ 3) โดยผู้บริหาร
โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.77$) ใกล้เคียงกับครูบรรณาธิการ ($\bar{X} = 3.76$)

ส่วนทศนคติที่เห็นด้วยตรงกันในระดับปานกลาง คือ เรื่องควรมีเฉพาะห้องสมุด
กลางเท่านั้น (รายการที่ 1) โดยครูบรรณาธิการมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ($\bar{X} = 2.82$) มากกว่า
ผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 2.66$)

ตารางที่ 27 ทักษะที่มีต่อการจัดห้องสมุดในโรงเรียน

ลักษณะการจัดห้องสมุดในโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน		ความ	ครูบรรณารักษ์		ความ
	$\bar{X}$	S.D.	หมาย	$\bar{X}$	S.D.	หมาย
1. ควรมีเฉพาะห้องสมุดกลางเท่านั้น	2.66	1.30	ป	2.82	1.41	ป
2. ควรมีเฉพาะห้องสมุดกลางและห้องสมุด หมวดวิชา	4.10	1.19	ม	3.80	1.44	ม
3. ควรมีห้องสมุดกลาง ห้องสมุดหมวดวิชา และห้องสมุดอื่นๆ	3.77	0.74	ม	3.76	0.64	ม

3.2 ทักษะที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดในโรงเรียน (ตารางที่ 28-32)

3.2.1 ทักษะที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดกลาง (ตารางที่ 28) มีประเด็นสอบถาม 10 รายการ ปรากฏว่า

ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุดกลาง เห็นด้วยในระดับมากที่สุดทั้ง 4 รายการ คือ ความเหมาะสมของหน่วยงาน ต้นสังกัดของห้องสมุดกลาง (รายการที่ 1) ความสำคัญของการมีคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดกลาง (รายการที่ 2) บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางควรปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลาแต่เพียงด้านเดียว (รายการที่ 4) และห้องสมุดกลางมีการดำเนินงานเทคนิคอย่างเป็นระบบ (รายการที่ 9)

ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดกลาง ที่เห็นด้วยระดับปานกลางตรงกัน 4 รายการ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานห้องสมุดกลางมีเพียงพอและเหมาะสม (รายการที่ 3) จำนวนวัสดุครุภัณฑ์มีเพียงพอต่อการดำเนินงาน (รายการที่ 7) ห้องสมุดกลางได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ (รายการที่ 8) และห้องสมุดกลางจัดบริการและกิจกรรมหลายประเภท (รายการที่ 10)

ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ส่วนครูบรรณารักษ์มีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง มีจำนวน 2 รายการ คือ ห้องสมุดกลางมีสถานที่ตั้งและจำนวนเนื้อที่ที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.61$ และ 3.37) และ จำนวนและคุณภาพของวัสดุสารนิเทศสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้ใช้ ($\bar{X} = 3.62$ และ 3.48)

ตารางที่ 28 ทศนคติที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดกลาง

การดำเนินงานห้องสมุดกลาง	ผู้บริหารโรงเรียน		ความ หมาย	ครูบรรณารักษ์		ความ หมาย
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ความเหมาะสมของหน่วยงานต้นสังกัด ของห้องสมุดกลาง	4.04	0.75	ม	3.87	0.79	ม
2. ความสำคัญของการมีคณะกรรมการ ดำเนินงานห้องสมุดกลาง	4.10	0.70	ม	4.01	0.93	ม
3. บุคลากรที่ปฏิบัติงานห้องสมุดกลางมี เพียงพอและเหมาะสม	3.23	1.32	ป	2.86	1.33	ป
4. บรรณารักษ์ห้องสมุดกลางควรปฏิบัติ งานห้องสมุดเต็มเวลาแต่เพียง ด้านเดียว	4.21	0.91	ม	4.25	1.03	ม
5. ห้องสมุดกลางมีสถานที่ตั้งและจำนวน เนื้อที่ที่เหมาะสม	3.61	0.98	ม	3.37	1.23	ป
6. จำนวนและคุณภาพของวัสดุสารนิเทศ สอดคล้องกับหลักสูตร และความ ต้องการของผู้ใช้	3.62	0.82	ม	3.48	1.08	ป

ตารางที่ 28 ทักษะที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดกลาง (ต่อ)

การดำเนินงานห้องสมุดกลาง	ผู้บริหารโรงเรียน			ครูบรรณารักษ์		
	_____		_____	_____		_____
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
7. จำนวนวัสดุครุภัณฑ์มีเพียงพอต่อการดำเนินงาน	3.39	0.96	ป	3.28	1.21	ป
8. ห้องสมุดกลางได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ	3.25	0.98	ป	3.15	1.16	ป
9. ห้องสมุดกลางมีการดำเนินงานเทคนิค อย่างเป็นระบบ	3.53	0.97	ม	3.51	1.03	ม
10. ห้องสมุดกลางจัดบริการและกิจกรรมหลายประเภท	3.41	0.98	ป	3.41	1.02	ป

3.2.2 ทศนคติที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดหมวดวิชา (ตารางที่ 29) ซึ่งมีประเด็นสอบถาม 4 รายการ ปรากฏว่า ทศนคติของทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ในเรื่องห้องสมุดหมวดวิชา เห็นด้วยในระดับมากทุกรายการ

ตารางที่ 29 ทศนคติที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดหมวดวิชา

การดำเนินงานห้องสมุดหมวดวิชา	ผู้บริหารโรงเรียน			ครูบรรณารักษ์		
	_____ ความ _____		_____ ความ	_____ ความ _____		_____ ความ
	$\bar{X}$	S.D.		หมายเหตุ	$\bar{X}$	
1. ห้องสมุดหมวดวิชาควรอยู่ใน ความรับผิดชอบของหมวดวิชานั้นๆ	4.30	0.62	ม	4.42	0.77	ม
2. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ห้องสมุดหมวดวิชา ควรเป็นครู ในหมวดวิชานั้น ๆ	4.38	0.57	ม	4.48	0.75	ม
3. ห้องสมุดหมวดวิชาควรจัดในห้อง ที่จัดเฉพาะเป็นเอกเทศ ติดกับ ห้องหมวดวิชา	4.18	0.70	ม	4.13	0.99	ม
4. ห้องสมุดหมวดวิชาควรมีการดำเนิน งานอย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับ ห้องสมุดกลาง	3.65	0.78	ม	4.13	0.89	ม

3.2.3 ทิศนคติที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดฝ่าย/งาน (ตารางที่ 30)
ซึ่งมีประเด็นสอบถาม 4 รายการ ปรากฏว่า

ทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุดฝ่าย/งาน อยู่ในระดับที่เห็นด้วยมากตรงกันอยู่ 3 รายการ คือ ห้องสมุดฝ่าย/งานควรอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่าย/งานนั้นๆ (รายการที่ 1) ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานห้องสมุดฝ่าย/งาน ควรเป็นครูในฝ่าย/งานนั้นๆ (รายการที่ 2) และห้องสมุดฝ่าย/งาน ควรจัดในห้องที่จัดเฉพาะเป็นเอกเทศติดกับห้องฝ่าย/งาน (รายการที่ 3)

ส่วนทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุดฝ่าย/งาน ที่แตกต่างกัน 1 รายการ คือ ห้องสมุดฝ่าย/งาน ควรมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับห้องสมุดกลาง โดยครูบรรณารักษ์มีทัศนคติที่เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.90$) ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติที่เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$)

ตารางที่ 30 ทศนคติที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดฝ่าย/งาน

การดำเนินงานห้องสมุดฝ่าย/งาน	ผู้บริหารโรงเรียน			ครูบรรณารักษ์		
	_____		_____	_____		_____
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ห้องสมุดฝ่าย/งานควรอยู่ใน ความรับผิดชอบของฝ่าย/งานนั้นๆ	4.31	0.62	ม	4.30	0.76	ม
2. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ห้องสมุดฝ่าย / งาน ควรเป็นครู ในฝ่าย / งานนั้น ๆ	4.28	0.61	ม	4.28	0.80	ม
3. ห้องสมุดฝ่าย / งานควรจัดใน ห้องที่จัดเฉพาะเป็นเอกเทศ ติดกับ ห้องฝ่าย / งาน	3.59	0.80	ม	3.96	0.95	ม
4. ห้องสมุดฝ่าย / งานควรมีการ ดำเนินงานอย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับ ห้องสมุดกลาง	3.35	0.85	ป	3.90	1.03	ม

3.2.4 ทักษะที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดวิชา/ห้องวิชา (ตารางที่ 31)
ซึ่งมีประเด็นสอบถามอยู่ 4 รายการ ปรากฏว่า

ทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุดประจำ
วิชา/ห้องวิชา เห็นด้วยในระดับมากที่สุดทั้ง 3 รายการ คือ ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชาควร
อยู่ในความรับผิดชอบของหมวดวิชา (รายการที่ 1) ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานห้องสมุด
ประจำวิชา/ห้องวิชา ควรเป็นครูประจำวิชานั้น ๆ (รายการที่ 2) และห้องสมุดประจำวิชา/
ห้องวิชา ควรจัดในห้องที่จัดเฉพาะเป็นเอกเทศ ใกล้ห้องหมวดวิชา (รายการที่ 3)

ทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุดประจำ
วิชา/ห้องวิชา มีความเห็นแตกต่างกัน 1 รายการ คือ ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา ควรมี
การดำเนินงานอย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับห้องสมุดกลาง โดยครูบรรณารักษ์มีทัศนคติที่เห็นด้วย
ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$) ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติที่เห็นด้วยระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.32$)

ตารางที่ 31 ทศนคติที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดประจำวิชา

การดำเนินงานห้องสมุดประจำวิชา	ผู้บริหารโรงเรียน		ความหมาย	ครูบรรณารักษ์		
	_____			_____		
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ห้องสมุดประจำวิชาควรอยู่ใน ความรับผิดชอบของหมวดวิชา	4.38	0.57	ม	4.45	0.71	ม
2. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ห้องสมุดประจำวิชา / ห้องวิชา ควรเป็นครูประจำวิชานั้น ๆ	4.32	0.63	ม	4.39	0.77	ม
3. ห้องสมุดประจำวิชา / ห้องวิชา ควรจัดในห้องที่จัดเฉพาะเป็น เอกเทศ ใกล้เคียงหมวดวิชา	3.65	0.76	ม	4.11	0.90	ม
4. ห้องสมุดประจำวิชา / ห้องวิชา ควรมีการดำเนินงานอย่างเป็น ระบบเช่นเดียวกับห้องสมุดกลาง	3.32	0.88	ป	3.87	0.96	ม

3.2.5 ทักษะที่มีต่อการดำเนินงานห้องสมุดประจำห้องเรียน (ตารางที่ 32)
มีประเด็นสอบถามอยู่ 4 รายการ ปรากฏว่า

ทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุดประจำ
โรงเรียน ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุดทั้ง 3 รายการ คือ ห้องสมุดประจำห้องเรียนควรอยู่
ในความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาห้องเรียนนั้น ๆ (รายการที่ 1) ผู้รับผิดชอบในการดำเนิน
งานห้องสมุดประจำห้องเรียน ควรเป็นครูที่ปรึกษาและนักเรียนในชั้นนั้น ๆ (รายการที่ 2)
และห้องสมุดประจำห้องเรียนควรจัดในห้องเรียน โดยกำหนดพื้นที่ให้เป็นสัดส่วน (รายการที่ 3)

ส่วนทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุด
ประจำห้องเรียน ที่เห็นด้วยในระดับปานกลางตรงกัน 1 รายการ คือ ห้องสมุดประจำห้องเรียน
ควรมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับห้องสมุดกลาง

ตารางที่ 32 การดำเนินงานห้องสมุดประจำห้องเรียน

การดำเนินงานห้องสมุดประจำห้องเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน			ครูบรรณารักษ์		
			ความ			ความ
	$\bar{X}$	S.D.	หมาย	$\bar{X}$	S.D.	หมาย
1. ห้องสมุดประจำห้องเรียนควรอยู่ในความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาห้องเรียนนั้น ๆ	4.30	0.78	ม	4.31	0.82	ม
2. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานห้องสมุดประจำห้องเรียนควรเป็นครูที่ปรึกษาและนักเรียนในชั้นนั้น ๆ	4.34	0.72	ม	4.27	0.81	ม
3. ห้องสมุดประจำห้องเรียนควรจัดในห้องเรียน โดยกำหนดพื้นที่ให้เป็นสัดส่วน	4.25	0.75	ม	4.18	0.83	ม
4. ห้องสมุดประจำห้องเรียนควรมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับห้องสมุดกลาง	2.80	1.04	ป	3.38	1.18	ป

3.3 ทักษะที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน (ตารางที่ 33-38)

3.3.1 ทักษะที่มีต่อการประสานงาน โดยห้องสมุดกลางเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับห้องสมุดอื่น ๆ (ตารางที่ 33) มีประเด็นสอบถาม 8 รายการ ปรากฏว่า ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ ที่มีต่อการประสานงาน เรื่องห้องสมุดกลางควรเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับห้องสมุดอื่น ๆ อยู่ในระดับที่เห็นด้วยมาก และในส่วนประเด็นย่อยที่สอบถาม อีก 7 รายการ พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีทักษะที่เห็นด้วยในระดับมากอยู่ 6 รายการ คือ การประชุมและการจัดทำโครงการปฏิบัติงานร่วมกัน (รายการที่ 1) การกำหนดแผนการใช้งบประมาณห้องสมุด (รายการที่ 2) การจัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดอื่น ๆ (รายการที่ 3) ร่วมกันจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการ (รายการที่ 5) การกำหนดระเบียบการให้บริการร่วมกัน (รายการที่ 6) และช่วยเหลือในการให้บริการและจัดกิจกรรม (รายการที่ 7)

ส่วนทักษะของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ ที่แตกต่างกัน

1 รายการ คือ การรวมงานทะเบียนวัสดุสารนิเทศทั้งหมดไว้ที่ห้องสมุดกลาง (รายการที่ 4) โดยผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะที่เห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนครูบรรณารักษ์มีทักษะที่เห็นด้วยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$)

ตารางที่ 33 ทักษะที่มีต่อการประสานงาน โดยห้องสมุดกลาง เป็นศูนย์กลาง
ในการประสานงานกับห้องสมุดอื่น ๆ

การประสานงานระหว่าง ห้องสมุดในโรงเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครูบรรณารักษ์			
			ความ			ความ
	$\bar{X}$	S.D.	หมาย	$\bar{X}$	S.D.	หมาย
ห้องสมุดกลางควรเป็นศูนย์กลาง ในการประสานงานกับห้องสมุดอื่น ๆ	4.13	0.56	ม	4.03	0.86	ม
1. ประชุมและจัดทำโครงการ การปฏิบัติงานร่วมกัน	4.14	0.61	ม	3.96	0.98	ม
2. กำหนดแผนการใช้งบประมาณ ห้องสมุด	4.07	0.66	ม	3.94	0.95	ม
3. จัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ ห้องสมุดอื่น ๆ	3.63	0.74	ม	3.56	0.94	ม
4. รวมงานทะเบียนวัสดุสารนิเทศ ทั้งหมดไว้ที่ห้องสมุดกลาง	3.63	0.96	ม	3.42	1.08	ป
5. ร่วมกันจัดหมู่และทำบัตรรายการ	3.76	0.78	ม	3.61	1.08	ม
6. กำหนดระเบียบการให้บริการ ร่วมกัน	4.00	0.59	ม	3.92	0.98	ม
7. ช่วยเหลือในการให้บริการ และกิจกรรม	4.15	0.60	ม	4.01	1.01	ม

3.3.2 ทักษะที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดกลางและห้องสมุด
หมวดวิชา (ตารางที่ 34) มีประเด็นสอบถาม 6 รายการ ปรากฏว่า

ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อเรื่องห้องสมุด
กลางควรมีการประสานงานกับห้องสมุดหมวดวิชามากขึ้น อยู่ในระดับที่เห็นด้วยมากที่สุด ส่วน
ในประเด็นย่อยที่สอบถาม อีก 5 รายการ พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์
มีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด 3 รายการ คือ ให้คำแนะนำในการดำเนินงานห้องสมุด
หมวดวิชา (รายการที่ 1) จัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดหมวดวิชา (รายการที่ 2) และ
แนะนำและให้ความช่วยเหลือในการบริการและการจัดกิจกรรม (รายการที่ 5)

ส่วนทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อประเด็น
ย่อยของเรื่องนี้ ที่เห็นด้วยในระดับปานกลางตรงกัน อีก 2 รายการ คือ การเตรียมหนังสือ
และลงทะเบียนวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดหมวดวิชา (รายการที่ 3) และจัดหาหมุดและทำ
บัตรรายการวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดหมวดวิชา (รายการที่ 4)

ตารางที่ 34 ทิศนคติที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดกลางและห้องสมุดหมวดวิชา

การประสานงานระหว่าง ห้องสมุดในโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์			
			ความ		ความ	
	$\bar{X}$	S.D.	หมาย	$\bar{X}$	S.D.	หมาย
ห้องสมุดกลางควรมีการประสานงาน กับห้องสมุดหมวดวิชามากขึ้น	3.99	0.52	ม	3.79	0.84	ม
1. ให้คำแนะนำในการดำเนินงาน ห้องสมุดหมวดวิชา	4.18	0.68	ม	4.15	0.91	ม
2. จัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุด หมวดวิชา	3.51	0.73	ม	3.51	0.91	ม
3. เตรียมหนังสือและลงทะเบีย นวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุด หมวดวิชา	3.48	0.79	ป	3.49	0.95	ป
4. จัดหมู่และทำบัตรรายการวัสดุ สารนิเทศให้แก่ห้องสมุดหมวดวิชา	3.41	0.93	ป	3.49	0.92	ป
5. แนะนำและให้ความช่วยเหลือ ในการบริการและการจัดกิจกรรม	4.22	0.58	ม	4.07	0.85	ม

3.3.3 ทศนคติที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดกลางกับห้องสมุดฝ่าย/งาน (ตารางที่ 35) มีประเด็นสอบถาม 6 รายการ ปรากฏว่า

ทศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ ที่มีต่อเรื่องห้องสมุดกลางควรมีการประสานงานกับห้องสมุดฝ่าย/งาน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีทศนคติเห็นด้วยอยู่ในระดับมากตรงกัน ส่วนในประเด็นย่อยที่สอบถาม 5 รายการ ปรากฏว่ามีทศนคติที่เห็นด้วยในระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ การให้คำแนะนำในการดำเนินงานห้องสมุดฝ่าย/งาน (รายการที่ 1) และการแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการบริการ (รายการที่ 5)

ส่วนทศนคติที่ทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยในระดับปานกลางตรงกันมี 3 รายการ คือ การจัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดฝ่าย/งาน (รายการที่ 2) เตรียมหนังสือและลงทะเบียนวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดฝ่าย/งาน (รายการที่ 3) และการจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดฝ่าย/งาน (รายการที่ 5)

ตารางที่ 35 ทศนคติที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดกลางกับห้องสมุดฝ่าย/งาน

การประสานงานระหว่าง ห้องสมุดในโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ความ	
					ความ	
	$\bar{X}$	S.D.	หมาย	$\bar{X}$	S.D.	หมาย
ห้องสมุดกลางควรมีการประสานงาน กับห้องสมุดฝ่าย/งาน	3.96	0.57	ม	3.56	0.83	ม
1. ให้คำแนะนำในการดำเนินงาน ห้องสมุดฝ่าย/งาน	4.06	0.60	ม	3.97	0.96	ม
2. จัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ ห้องสมุดฝ่าย/งาน	3.38	0.76	ป	3.32	0.89	ป
3. เตรียมหนังสือและลงทะเบีย นวัสดุสารนิเทศให้แก่ ห้องสมุดฝ่าย/งาน	3.32	0.81	ป	3.33	0.93	ป
4. จัดหมู่และทำบัตรรายการ วัสดุสารนิเทศ ให้แก่ ห้องสมุดฝ่าย/งาน	3.31	0.91	ป	3.26	0.99	ป
5. แนะนำและให้ความช่วยเหลือ ในการบริการ	4.06	0.61	ม	3.96	1.02	ม

3.3.4 ทักษะที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดกลางและห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา (ตารางที่ 36) มีประเด็นสอบถาม 6 รายการ ปรากฏว่า

ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อเรื่องห้องสมุดกลาง ควรมีการประสานงานกับห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา พบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ส่วนในประเด็นย่อยที่สอบถาม 5 รายการ ปรากฏว่า มีทัศนคติที่เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก อยู่ 2 รายการ คือ การให้คำแนะนำการดำเนินงานห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา (รายการที่ 1) และการแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการบริการ (รายการที่ 5)

ส่วนทัศนคติที่ทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยในระดับปานกลางตรงกันมี 3 รายการ คือ จัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา (รายการที่ 2) เตรียมหนังสือและลงทะเบียบัญชีวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา (รายการที่ 3) และการจัดหมู่และทำบัตรรายการวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา (รายการที่ 4)

ตารางที่ 36 ทิศนคติที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดกลางกับ
ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา

การประสานงานระหว่าง ห้องสมุดในโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน			ครูบรรณารักษ์		
			ความ			ความ
	$\bar{X}$	S.D.	หมาย	$\bar{X}$	S.D.	หมาย
ห้องสมุดกลางควรมีการประสานงาน กับห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา	3.92	0.55	ม	3.61	0.90	ม
1. ให้คำแนะนำการดำเนินงาน ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา	4.04	0.62	ม	3.90	1.44	ม
2. จัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา	3.41	0.76	ป	3.41	0.85	ป
3. เตรียมหนังสือและลงทะเบีย นวัสดุสารนิเทศให้แก่ ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา	3.24	0.85	ป	3.31	0.96	ป
4. จัดหมู่และทำบัตรรายการ วัสดุสารนิเทศให้แก่ ห้องสมุดประจำวิชา/ห้องวิชา	3.36	0.89	ป	3.36	0.96	ป
5. แนะนำและให้ความช่วยเหลือ ในการบริการ	3.99	0.67	ม	3.96	0.98	ม

3.3.5 ทักษะที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดกลางและห้องสมุดประจำห้องเรียน (ตารางที่ 37) มีประเด็นสอบถาม 6 รายการ ปรากฏว่า

ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อเรื่องห้องสมุดกลาง ควรมีการประสานงานกับห้องสมุดประจำห้องเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$) ส่วนครูบรรณารักษ์มีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.41$) ส่วนในประเด็นย่อยที่สอบถามอีก 5 รายการ ปรากฏว่า มีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ การให้คำแนะนำในการดำเนินงานห้องสมุดประจำห้องเรียน (รายการที่ 1) และการแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการบริการและการจัดกิจกรรม (รายการที่ 5)

ส่วนทัศนคติที่ทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยในระดับปานกลางอยู่ 3 รายการ คือ จัดหาวัสดุสัปดาห์ให้แก่ห้องสมุดประจำห้องเรียน (รายการที่ 2) การเตรียมหนังสือและลงทะเบียวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดประจำห้องเรียน (รายการที่ 3) และการจัดหมู่และทำบัตรรายการวัสดุสารนิเทศให้แก่ห้องสมุดประจำห้องเรียน (รายการที่ 4)

ตารางที่ 37 ทักษะที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดกลางกับห้องสมุดประจำห้องเรียน

การประสานงานระหว่าง ห้องสมุดในโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูบรรณารักษ์		ความ หมาย	
	ความ		ความ			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ห้องสมุดกลางควรมีการประสานงาน กับห้องสมุดประจำห้องเรียน	3.83	0.68	ม	3.41	0.90	ป
1. ให้คำแนะนำในการดำเนินงาน ห้องสมุดประจำห้องเรียน	3.87	0.76	ม	3.85	1.07	ม
2. จัดหาวัสดุสารนิเทศให้แก่ ห้องสมุดประจำห้องเรียน	3.22	0.78	ป	3.18	0.99	ป
3. เตรียมหนังสือและลงทะเบีย นวัสดุสารนิเทศให้แก่ ห้องสมุดฝ่าย/งาน	3.17	0.88	ป	3.10	0.98	ป
4. จัดหมู่และทำบัตรรายการ วัสดุสารนิเทศให้แก่ ห้องสมุดประจำห้องเรียน	3.27	0.98	ป	3.08	1.06	ป
5. แนะนำและให้ความช่วยเหลือ ในการบริการและกิจกรรม	3.97	0.61	ม	4.01	0.96	ม

3.3.6 ทักษะที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดภายในกลุ่ม
(ตารางที่ 37) มีประเด็นสอบถาม 5 รายการ ปรากฏว่า

ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ ในเรื่องที่ต้องมีการประสานงานระหว่างห้องสมุดเฉพาะภายในกลุ่ม พบว่า มีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมาก ส่วนในประเด็นย่อยที่สอบถาม 4 รายการ ปรากฏว่า มีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมากทุกรายการ

ตารางที่ 36 ทักษะที่มีต่อการประสานงานระหว่างห้องสมุดเฉพาะภายในกลุ่ม

การประสานงานระหว่าง ห้องสมุดในโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน			ครูบรรณารักษ์		
	_____		_____	_____		_____
	$\bar{X}$	S.D.	หมายเหตุ	$\bar{X}$	S.D.	หมายเหตุ
ควรมีการประสานงานระหว่าง ห้องสมุดเฉพาะภายในกลุ่ม	3.83	0.67	ม	3.75	0.87	ม
1. ประชุมและจัดทำโครงการ ปฏิบัติงานร่วมกัน	3.82	0.70	ม	3.86	0.85	ม
2. กำหนดแผนการใช้งบประมาณ ร่วมกัน	3.80	0.69	ม	3.70	0.81	ม
3. กำหนดระเบียบการให้บริการ ร่วมกัน	3.84	0.67	ม	3.76	0.82	ม
4. ร่วมมือกันในการให้บริการ และกิจกรรม	3.82	0.72	ม	3.80	0.82	ม

3.4 ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อการจัดห้องสมุดในโรงเรียน

ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อการจัดห้องสมุดในโรงเรียน มีผู้บริหารโรงเรียน แสดงความคิดเห็น จำนวน 18 คน และครูบรรณารักษ์ จำนวน 24 คน มีข้อคิดเห็น ที่สรุปได้ 9 ข้อ ข้อที่มีผู้จำนวนผู้ตอบตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป มี 3 ข้อ คือ โรงเรียนควร เฉพาะห้องสมุดกลางเพียงแห่งเดียว เพราะขาดบุคลากร งบประมาณและสถานที่ตั้ง นอกจากนี้ ยังเป็นการเพิ่มภาระแก่ครู (12 คน) บุคลากรน้อย มีคาบสอนมาก ต้องเพิ่มจำนวนบุคลากร (11 คน) และถ้าห้องสมุดต่าง ๆ มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนการสอนอย่างมาก (10 คน) ซึ่งความคิดเห็นใน 2 ข้อหลัง มีผู้บริหารโรงเรียน จำนวนสูงสุด 6 คน เท่ากัน เป็นผู้ตอบ ส่วนครูบรรณารักษ์ จำนวนสูงสุด 9 คน ให้ ความเห็นว่า ควรให้ครูบรรณารักษ์ทำงานห้องสมุดเต็มเวลา ดังรายละเอียดในตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อการจัดห้องสมุดในโรงเรียน

รายการ	ผู้บริหารโรงเรียน (N=18)	ครูบรรณารักษ์ (N=24)	รวม (N=42)
1. โรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีเฉพาะ ห้องสมุดกลางเพียงแห่งเดียว เพราะขาด บุคลากรงบประมาณและสถานที่ตั้ง นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มภาระแก่ครู	5	7	12
2. ห้องสมุดกลางมีบุคลากรน้อย มีความสนมาก ต้องเพิ่มจำนวนบุคลากร	6	5	11
3. ถ้าห้องสมุดต่าง ๆ มีการดำเนินงานอย่าง เป็นระบบ จะทำให้เกิดประโยชน์ ต่อการเรียนการสอนอย่างมาก	6	4	10
4. ควรให้ครูบรรณารักษ์ทำงานห้องสมุดเต็มเวลา	-	9	9
5. กรมสามัญศึกษาควรจัดสรรงบประมาณและ บุคลากรให้มากขึ้น			
6. การดำเนินงานห้องสมุดต่าง ๆ ในโรงเรียน จะประสบผลสำเร็จได้ ถ้าทุกฝ่ายให้การสนับสนุน และร่วมมือกันอย่างจริงจัง	5	4	9
7. การดำเนินงานห้องสมุดหมวดวิชาควรเป็นอิสระ จากห้องสมุดกลางและไม่ใช้งบประมาณร่วมกัน	-	6	6
8. ห้องสมุดต่าง ๆ ควรปรับปรุงการบริการและ จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	2	2	4
9. ห้องสมุดหมวดวิชาและห้องวิชา ควรจัดให้มี ครบทุกหมวดวิชาและวิชา	4	-	4